

**การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของผู้บริหารผู้ดูแลเด็ก
และผู้ปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง
อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์**

การค้นคว้าอิสระ

ของ

เกรียงไกร ปลื้มกมล

**เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์**

พฤศจิกายน 2555

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

**THE CHILDHOOD DEVELOPMENT CENTER OPERATIONS AS
PERCEIVED BY THE MAYOR, CAREGIVERS AND PARENTS OF
BANYANG SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION
IN MUANG DISTRICT, BURIRAM PROVINCE**

Kriengkrai Pluemkamol

**An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Public Administration Program in Public Administration**

November 2012

Copyright of Buriram Rajabhat University

ชื่อเรื่อง	การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์		
ชื่อผู้วิจัย	เกรียง ไกร ปลื้มกมล		
ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ	รองศาสตราจารย์ประชัน คณะวัน	ที่ปรึกษาหลัก	
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์วุฒินันท์ รามฤทธิ์	ที่ปรึกษาร่วม	
ปริญญา	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชา	รัฐประศาสนศาสตร์
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์	2555

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และ ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 172 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมี 3 ลักษณะ คือ แบบตรวจสอบรายการ (Checklist) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และแบบคำถามปลายเปิด (Open – ended Form) มีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.9010 สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลวิจัยพบว่า

1. การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย อยู่ในระดับน้อย ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำดังนี้ ด้านบุคลากร และการบริหารจัดการ ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยตามลำดับ

2. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่นๆ ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ควรสนับสนุนงบประมาณให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเพียงพอ รองลงมาคือ ผู้บริหารควรเอาใจใส่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มากกว่านี้ และควรให้ผู้ดูแลเด็กไปศึกษาดูงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอื่นๆ ตามลำดับ

TITIE The Childhood Development Center Operations as Perceived by the Mayor, Caregivers and Parents of Banyang Subdistrict Administrative Organization in Muang District, Buriram Province

AUTHOR Kriengkrai Pluemkamol

INDEPENDENT STUDY ADVISORS

Associate Professor Prajan Kanawan	Major Advisor
Assistant Professor Wuttinunt Ramrit	Co-advisor

DEGREE Master of Public Administration **MAJOR** Public Administration

SCHOOL Buriram Rajabhat University **YEAR** 2012

ABSTRACT

The objective of this study was to investigate the childhood development center operations as perceived by the mayor, caregivers and parents of Banyang Subdistrict Administrative Organization in Muang District, Buriram Province in 4 aspects, namely personnel and administrative management, buildings, environment and safety, academic and curriculum activities, and community participation and support. The subjects were all 172 mayor, caregivers and parents. The instrument used for collecting data was a 3-part questionnaire, including checklist, 5-rating scale, and open-ended form with its reliability at 0.9010. The statistics used to analyze the data were percentage, mean and standard deviation.

The findings were as follows:

1. The childhood development center operations as perceived by the mayor, caregivers and parents of Banyang Subdistrict Administrative Organization in Muang District, Buriram Province as a whole were at moderate levels. When considering each aspect, it was found that the buildings, environment and safety was at a low level; whereas, the rest aspects were at moderate level. The rankings from the highest to the lowest mean scores were personnel and administrative management, followed by community participation and support, academic and curricular activities. and building, environment and safety, respectively.

2. The additional suggestions and opinions with the highest percentages were that the budget should be more allocated to early childhood centers efficiently, followed by the mayor should more take care the childhood center, and the caregivers should have a chance to study with other early childhood development centers, respectively.

ประกาศคุณูปการ

งานวิจัยฉบับนี้ สำเร็จลุล่วง โดยได้รับความอนุเคราะห์ จากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัย
ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ประชัน คณะวัน ประธานกรรมการควบคุมการค้นคว้าอิสระ และ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์วุฒินันท์ รามฤทธิ์กรรมการควบคุมการค้นคว้าอิสระ ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ
ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตั้งแต่ต้นจนเสร็จสมบูรณ์ และได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
จนทำให้งานวิจัยฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ได้อำนวยความสะดวกและ
ประสานงานในการวิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน คือ ดร. ผดุงชาติ ยงค์ คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ดร. กระพัน ศรีงาน รองคณบดีฝ่ายวิจัยและพัฒนา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นวมินทร์ ประชานันท์ รองคณบดี
บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ที่ได้กรุณาตรวจและแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกับผู้ปกครองที่ส่งบุตร
หลานเข้ามาศึกษา ในตำบลบ้านยาง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถามการวิจัย
ในครั้งนี้ตลอดจน พี่ๆ และเพื่อนๆ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจในการทำวิจัยฉบับนี้จน
สำเร็จ

ขอขอบพระคุณ นายสุเทพ ปลื้มกมล และนาง โสภิตา ปลื้มกมล บิดามารดา ที่ได้ให้การ
ช่วยเหลือ สนับสนุนส่งเสริม และเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา

ประ โยชน์และคุณค่าอันพึงเกิดขึ้นจากการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบเป็น
เครื่องบูชาพระคุณแก่บิดา มารดา บुरพจารย์ คณาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ให้คำแนะนำให้เกิด
สติปัญญา ความรู้ และวิชาชีพ ตลอดจนถึงนำคุณธรรมในการดำเนินชีวิตแก่ผู้วิจัย

เกรียงไกร ปลื้มกมล

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	2
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น.....	6
แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ.....	11
การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล.....	17
แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาเด็ก.....	22
การจัดการศึกษาปฐมวัย.....	25
การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	28
บริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์....	46
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	47
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	51
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	51
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	51
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	53
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
การวิเคราะห์ข้อมูล	56
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	69
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	69
วิธีดำเนินการวิจัย.....	69
สรุปผลการวิจัย.....	71
อภิปรายผล.....	71
ข้อเสนอแนะ.....	75
ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้.....	75
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป.....	76
บรรณานุกรม.....	77
ภาคผนวก.....	81
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	82
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือวิจัย.....	86
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	88
ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	90
ภาคผนวก จ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	97
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	100

สารบัญตาราง

ตาราง

หน้า

1	จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	57
2	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์โดยภาพรวมและรายด้าน.....	59
3	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ โดยภาพรวมและรายข้อ.....	60
4	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย โดยภาพรวมและรายข้อ.....	62
5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร โดยภาพรวมและรายข้อ.....	64
6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน โดยภาพรวมและรายข้อ.....	66
7	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ.....	68

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

- 1 โครงสร้างการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น... 33

มหาวิทยาลัยราชภัฏบรีย
Buriram Rajabhat University

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เด็กและเยาวชนถือได้ว่าเป็นทรัพยากรที่ทรงคุณค่า จัดว่าเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญอีกกลุ่มหนึ่งในการพัฒนาประเทศการเลี้ยงดูอย่างไรที่เด็กจะเติบโตขึ้นเป็นคนดี ฉลาด และมีความสุข เป็นที่ต้องการของพ่อแม่ ชุมชน สังคม จึงจำเป็นที่จะต้องได้รับการดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดี โดยเฉพาะตั้งแต่แรกเกิดไปจนถึงอายุ 5 ปีซึ่งจะต้องได้รับการพัฒนาในทุกๆ ด้านให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เพื่อให้เด็กเหล่านี้เติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพในอนาคต การพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพนั้นต้องเกิดจากความร่วมมือของครอบครัว ชุมชน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และองค์กรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

การจัดการศึกษาในระดับนี้จึงเป็นการจัดการศึกษาระยะเริ่มต้นของชีวิต เป็นการจัดการศึกษาเพื่อปูพื้นฐานชีวิตที่ดีให้กับเด็กได้รับการเสริมสร้างพัฒนาร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เด็กทุกคนจึงควรได้รับการเลี้ยงดู ส่งเสริมการเรียนรู้ และประสบการณ์ต่างๆซึ่งจะนำพามาสู่คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ ซึ่งเป็นเป้าหมายของการจัดการศึกษาที่ต้องการให้เด็กไทยเป็น “คนเก่ง คนดี และมีความสุข” โดยมีการพัฒนาที่เหมาะสมกับช่วงวัยพัฒนาคนตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ตรงตามความต้องการ ทั้งในด้านสุขภาพ ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และทักษะ คุณธรรมและจิตสำนึกที่พึงประสงค์ และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

(กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2549 : 11)

เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน พ่อแม่ผู้ปกครองต้องทำงานนอกบ้านจึงต้องนำบุตรหลานของตนเข้าสู่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใกล้บ้าน จึงทำให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกลายเป็นบ้านหลังที่สอง ที่ช่วยแบ่งเบาภาระของพ่อแม่ และผู้ปกครอง ให้เตรียมความพร้อมในทุก ๆ ด้านแก่เด็กให้มากที่สุด โดยมุ่งหวังให้เด็กที่เข้ามาเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีพัฒนาการที่ดีขึ้น สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ไม่เป็นภาระต่อครูอาจารย์ เมื่อเติบโตเข้าสู่การศึกษา พร้อมทั้งปลูกฝังนิสัยความรับผิดชอบให้เกิดขึ้นแก่เด็กจนติดเป็นนิสัยในอนาคต อีกทั้งยังสร้างทัศนคติเพื่อปลูกฝังคุณธรรม และจริยธรรม ที่สำคัญคือช่วยปลูกฝังความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เพื่อให้เด็กเติบโตขึ้นในสังคมได้อย่างมี

ความสุข ซึ่งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เน้นการจัดการเรียนรู้ และประสบการณ์ให้กับเด็กตามความต้องการของเด็ก และธรรมชาติของเด็ก ด้วยการอบรมเลี้ยงดูให้เด็กมีความสุข และปลูกฝังคุณลักษณะที่ดีต่าง ๆ ให้แก่เด็กได้เรียนรู้โดยผ่านการเล่น ซึ่งเด็กจะได้รับการส่งเสริมพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัย โดยผู้ดูแลเด็กมีบทบาทในการจัดกิจกรรม จัดประสบการณ์เรียนรู้และการอบรมเลี้ยงดูเด็กในการส่งเสริมพัฒนาเด็กปฐมวัยให้ได้รับการพัฒนาสูงสุด

(สำนักประสานและพัฒนากิจการศึกษาท้องถิ่น. 2547 : 6 – 7)

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงเป็นสถานที่หนึ่งซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่ทรงคุณค่า การดูแลรับผิดชอบศูนย์พัฒนาเด็กเล็กถือเป็นภารกิจที่สำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะต้องจัดการศึกษา และพัฒนาเด็กเล็กในชุมชนท้องถิ่น ให้มีความพร้อม และมีศักยภาพตามวัย ประกอบกับรัฐธรรมนูญราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 289 บัญญัติไว้ว่า ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรมและ ฝึกอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับมาตรฐาน และระบบการศึกษาของชาติ และคำนึงถึงการบำรุงรักษา ศิลปะ จารีต ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีงาม

ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองขององค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อศึกษาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านยางว่า เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ในการดำเนินการในด้านต่างๆ อันเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็ก และผู้ปกครองขององค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็ก และผู้ปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์
2. เป็นสารสนเทศในการนำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง และพัฒนาการจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ตามหลักมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใน 4 ด้าน คือ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. ม.ป.ป. : 2)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 172 คน ได้แก่

- 2.1.1 ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 1 คน
- 2.1.2 ผู้ดูแลเด็กในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 4 คน
- 2.1.3 ผู้ปกครองในตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 167 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชากร

3. ตัวแปรที่ศึกษา การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็ก และผู้ปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้ใช้ศัพท์ในความหมาย และขอบเขตจำกัด เพื่อให้เกิดความเข้าใจในความหมายของคำศัพท์เฉพาะที่ใช้ใน การวิจัย ผู้วิจัยให้คำนิยามศัพท์เฉพาะ ดังนี้

1. การดำเนินงาน หมายถึง การปฏิบัติงาน และขั้นตอนการจัดสรรงาน ซึ่งรวมไปถึง การวางแผน การจัดตั้งองค์การ การจัดกิจกรรม การประสานงาน การบริหาร การควบคุมติดตาม
2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง สถานที่ที่ใช้ในการอบรมเลี้ยงดูเด็กวัย 3 - 5 ปี เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนวัยเรียน ในที่นี้หมายถึงศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์
3. การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง การปฏิบัติงานที่เป็นลำดับขั้นตอนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เกี่ยวข้องกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้านได้แก่
 - 3.1 ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ หมายถึง การกำหนดมาตรฐานการดำเนินงานสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านบุคลากร และการบริหารจัดการ เช่น คุณสมบัติและบทบาทหน้าที่ของบุคลากรต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้ประกอบอาหาร ตลอดจนผู้ทำความสะอาดศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นต้น
 - 3.2 ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย หมายถึง การกำหนดมาตรฐานสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย
 - 3.3 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร หมายถึง การกำหนดมาตรฐานสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ได้แก่ คุณลักษณะของเด็กที่พึงประสงค์ 12 ประการ คุณลักษณะตามวัย ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา การจัดประสบการณ์ ตลอดจนการจัดกิจกรรมประจำวันสำหรับเด็ก เป็นต้น
 - 3.4 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน หมายถึง การกำหนดมาตรฐานสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน เช่น การประชุมชี้แจงให้ราษฎรในชุมชนทราบถึงประโยชน์และความจำเป็นของ

การดำเนินงานตลอดจนการติดตามและประเมินผลรวมถึงการเข้ามามีส่วนร่วมจากชุมชน หรือ
ประชาคมในท้องถิ่น เป็นต้น

4. ประชากร หมายถึง ผู้บริหารผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครอง ที่ปฏิบัติงานและมีส่วนเกี่ยวข้อง
ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง

4.1 ผู้บริหาร หมายถึง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง
อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

4.2 ผู้ดูแลเด็ก หมายถึง บุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีหน้าที่ดูแลเด็กให้ปฏิบัติ
กิจวัตรประจำวันเพื่อให้เด็กมีการเจริญเติบโต มีพัฒนาการทุกด้านตามวัยและมีการเรียนรู้ที่
เหมาะสม ในตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

4.3 ผู้ปกครอง หมายถึง ผู้ที่ส่งบุตรหลานเข้ารับการศึกษาลiegend ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของผู้บริหารผู้ดูแลเด็ก และผู้ปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นพื้นฐานความรู้สำหรับการวิจัยดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น
2. แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ
3. การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล
4. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาเด็ก
5. การจัดการศึกษาปฐมวัย
6. การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
7. บริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2548 ได้ให้ความสำคัญในการกระจายอำนาจไปสู่การปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจ อิสระในการกำหนดนโยบายเพื่อการแก้ไขปัญหาในท้องถิ่นของตนเอง และมีผลทำให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถปฏิบัติการกิจการจัดให้บริการเพื่อตอบสนองความต้องการ ของประชาชนที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นแต่ต้องอยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่นถือเป็นรากแก้วของประชาธิปไตย ทำให้คนไทยเข้าใจหลักการ ปกครองตนเองและเพื่อตนเองอย่างชัดเจนมากขึ้น การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการปกครองตนเอง ได้มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นไว้หลายท่านด้วยกันดังนี้

ถวัลย์รัฐ วรเทพพิพิงศ์ (2540 : 174) ได้กล่าวไว้ว่า การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการปกครองชุมชนที่มีอาณาเขตแน่นอน แต่ไม่มีอำนาจประชาธิปไตยแยกเป็นอิสระไปจากรัฐหรือประเทศ เป็นชุมชนที่มีสิทธิตามกฎหมาย ที่จำเป็นเพื่อออกข้อบัญญัติในการจัดการเกี่ยวกับกิจกรรมท้องถิ่นของตนเองโดยอิสระ ปราศจากการควบคุมจากภายนอก

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2546 : 33) กล่าวว่า การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การที่รัฐบาลในส่วนกลางให้หรือกระจายอำนาจหน้าที่ด้านการบริหารไปให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งรวมทั้งให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการจัดการบริการสาธารณะบางประการเพื่อชุมชนของตนเองแต่ความเป็นอิสระของหน่วยงานการบริหารท้องถิ่นจะมีไม่มากจนถึงขนาดที่เป็นอิสระโดยไม่ขึ้นกับรัฐบาลในส่วนกลาง ในเวลาเดียวกันเพื่อให้การบริหารท้องถิ่นดำเนินการไปได้จึงจำเป็นต้องมีหน่วยการบริหารท้องถิ่นที่รับผิดชอบในการบริหารท้องถิ่น เพื่อตอบสนอง ความต้องการของประชาชนส่วนร่วมในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

รศ.ดร.รัตนเสริมพงศ์ (2546 : 15) กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่นหมายถึง ประชาชนในท้องถิ่นซึ่งมีอำนาจปกครองตนเอง โดยจัดตั้งองค์กรขึ้นมาใช้อำนาจแทนประชาชนเรียกว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้บริหารท้องถิ่นตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นอย่างเป็นอิสระ ภายในกรอบนโยบาย กฎหมาย และการกำกับดูแลของรัฐ

สถาบันพระปกเกล้า (2548 : ออนไลน์) ให้ความหมายไว้ว่า การปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจหรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยงานการปกครองท้องถิ่นเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่น ได้มีอำนาจในการปกครองร่วมกัน การบริหารงานของท้องถิ่นมีการจัดเป็นองค์กร โดยมีตัวแบบซึ่งประชาชนเลือกตั้งขึ้นมาทั้งหมดหรือบางส่วน ทั้งนี้มีความเป็นอิสระในการบริหารงาน แต่รัฐบาลต้องกำกับดูแลด้วยวิธีต่างๆ ตามความเหมาะสม

อุทัย หิรัญโต (2523 : 2 : อ้างถึงใน โกวิทย์ พวงงาม. 2552 : 29) ให้นิยามการปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งจัดการปกครองและดำเนินการบางอย่างโดยดำเนินงานกันเองเพื่อบำบัดความต้องการของตนเองการบริหารงานท้องถิ่นมีการจัดเป็นองค์กรมีเจ้าหน้าที่ซึ่งประชาชนเลือกตั้งขึ้นมาทั้งหมดหรือบางส่วน ทั้งนี้มีความอิสระในการบริหารงานแต่รัฐบาลต้องควบคุมด้วยวิธีต่างๆ ตามความเหมาะสม ปราศจากการควบคุมของรัฐบาลไม่ได้เพราะการปกครองท้องถิ่นเป็นสิ่งที่รัฐบาลทำให้เกิดขึ้น

ประทาน คงฤทธิศึกษากร (2525 : 15 : อ้างถึงใน โกวิทย์ พวงงาม. 2552 : 29) ได้ให้ความหมายการปกครองท้องถิ่นเป็นระบบการปกครองที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐและเกิดการทำหน้าที่การปกครองท้องถิ่นนั้นๆ องค์กรถูกจัดตั้งและ

ควบคุมโดยรัฐบาลแต่อำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมให้มีการปฏิบัติงานเป็นไปตามนโยบายของตนเอง

จากแนวความคิดข้างต้นของนักวิชาการ ที่ได้ให้มุมมองไว้ก่อนข้างจะหลากหลายแต่โดยสรุปแล้วการปกครองท้องถิ่น หมายถึง การกระจายอำนาจการตัดสินใจจากส่วนกลางให้กับคนในท้องถิ่น โดยให้ประชาชนที่เป็นตัวแทนของคนในท้องถิ่นมาบริหารและตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรของท้องถิ่นตนเองมีอำนาจในการบริหารงานบุคคล การจัดเก็บรายได้ การออกข้อบัญญัติ ข้อบังคับมีฐานะเป็นนิติบุคคล แต่ในความเป็นอิสระต้องอยู่ภายใต้กฎหมายรัฐธรรมนูญและยังคงมีรัฐบาลกลางกำหนดดูแล

ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น

การปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจ หรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจการปกครองร่วมกันทั้งหมด หรือเพียงบางส่วนในการบริหารท้องถิ่นตามหลักการที่ว่าถ้าอำนาจการปกครองมาจากประชาชนในท้องถิ่นแล้ว รัฐบาลของท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีองค์กรของตนเอง อันเกิดจากการกระจายอำนาจของรัฐบาลกลาง โดยให้องค์กรอันมีได้เป็นส่วนหนึ่งของรัฐบาล มีอำนาจในการตัดสินใจและบริหารงานภายในเขตอำนาจของตน

โกวิท พวงงาม (2552 : 33) กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่นเป็นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง โดยกำหนดให้ประชาชนเข้าใจหลักการปกครองตนเองโดยตรงและเพื่อตนเองอย่างชัดเจน เนื่องจากประชาชนจะได้รับผลกระทบโดยตรงจากการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งรับผิดชอบความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ การปกครองท้องถิ่นเป็นสถาบันที่ให้การศึกษารูปแบบประชาธิปไตยแก่ประชาชน ดังนี้

1. การปกครองท้องถิ่นถือเป็นรากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตยเพราะเป็นสถาบันฝึกสอนการเมืองการปกครองให้แก่ประชาชน ทำให้เกิดความคุ้นเคยในการใช้สิทธิและหน้าที่พลเมือง อันจะนำมาสู่ความศรัทธาเลื่อมใสในระบอบประชาธิปไตย
2. การปกครองท้องถิ่นเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล
3. การปกครองท้องถิ่นจะทำให้ประชาชนรู้จักการปกครองตนเอง เพราะเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งจะทำให้ประชาชนเกิดสำนึกในความสำคัญของตนเองต่อท้องถิ่น ประชาชนจะมีส่วนร่วมรับรู้ถึงอุปสรรคปัญหาและช่วยแก้ไขปัญหาลงมือของตนเอง
4. การปกครองท้องถิ่นสามารถตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นตรงเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ

5. การปกครองท้องถิ่นจะเป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมือง การบริหารของประเทศในอนาคต

6. การปกครองท้องถิ่นสอดคล้องกับแนวคิดในการพัฒนาชนบทแบบพึ่งตนเอง กล่าวโดยสรุป การปกครองท้องถิ่นกำหนดขึ้นเพื่อมุ่งเปิดโอกาสและสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองในระดับหนึ่ง และที่สำคัญคือประชาชนในท้องถิ่นจะมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองอย่างกว้างขวาง

วัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่น เป็นรูปแบบการปกครองที่จำเป็นและมีความสำคัญในทางการเมือง การปกครองของชุมชนต่างๆ รัฐบาลซึ่งเป็นกลไกในการบริหารการปกครองของรัฐบาลนั้น ย่อมมีภาระหน้าที่อย่างมากมายในการบริหารประเทศให้ประชาชนได้รับความสะดวกสบายในการดำรงชีวิต อีกทั้งความมั่นคงแห่งชาติทั้งในทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม แต่ย่อมเป็นไปได้ที่รัฐบาลจะดูแลและจัดทำบริการให้กับประชาชนได้ทั่วถึงทุกชุมชนของประเทศ เพราะอาจจะเกิดปัญหาเกี่ยวกับความล่าช้าไม่สนองต่อความต้องการของแต่ละชุมชนได้ รวมทั้งข้อจำกัดเกี่ยวกับงบประมาณ และตัวบุคคลหรือเจ้าหน้าที่ดำเนินงานให้ทั่วถึงได้ เมื่อเป็นดังนี้ การลดภาระของรัฐบาลโดยการให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเองเพื่อการสนองต่อความต้องการของชุมชน จะได้เกิดความสะดวก รวดเร็ว และตรงกับความต้องการของชุมชนนั้นๆ จึงเป็นผลให้การปกครองท้องถิ่นมีบทบาทและความสำคัญเกิดขึ้น โกวิทช์ พวงงาม (2552 : 33) ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น ดังนี้

1. ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล ทั้งทางด้านการเงิน ตัวบุคคล ตลอดจนเวลาที่ใช้ในการดำเนินการ
2. เพื่อสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง
3. เพื่อให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเป็นสถาบันที่ให้การศึกษาการปกครองระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชน

กล่าวโดยสรุป วัตถุประสงค์ของการปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ก็เพื่อแบ่งเบาภาระของรัฐบาล ในด้านการเงิน บุคลากร ตลอดจนระยะเวลาที่ใช้ดำเนินการให้บริการชุมชนทำให้เกิดความประหยัดและตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง เพราะความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมมีความแตกต่างกัน การรอรับบริการจากรัฐบาลเพียงฝ่ายเดียว อาจไม่ตรงกับความต้องการที่แท้จริง และมักมีความล่าช้า หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มีประชาชนเป็นผู้บริหารย่อมจะสามารถตอบสนองความต้องการได้ดีกว่า เนื่องจากหน่วยงานการปกครองท้องถิ่นนั้นๆ จะมีเงินงบประมาณ สามารถหารายได้ให้กับท้องถิ่น ทำให้ประหยัดเงินงบประมาณ

ของรัฐบาลที่จะต้องจ่ายให้กับท้องถิ่นเป็นจำนวนมาก และเพื่อให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเป็นสถาบันที่ให้การศึกษารปกครองระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชน โดยการปกครองท้องถิ่นดังกล่าว ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ทั้งในบทบาทของฝ่ายบริหารหรือฝ่ายนิติบัญญัติ การปฏิบัติหน้าที่ในหลากหลายบทบาท มีส่วนในการส่งเสริมการเรียนรู้ถึงกระบวนการปกครองระบอบประชาธิปไตยระดับชาติได้เป็นอย่างดี

องค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการส่งเสริมประชาธิปไตยระดับท้องถิ่น โดยให้ประชาชนในท้องถิ่นเรียนรู้การปกครองตนเองอันเป็นรากฐานสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ทำให้เกิดความคุ้นเคยในการใช้สิทธิและหน้าที่พลเมืองอันจะนำมาสู่ความศรัทธาเลื่อมใสในระบอบประชาธิปไตย โดยประชาชนมีส่วนร่วมและสามารถตรวจสอบได้ง่ายสามารถแก้ปัญหาในท้องถิ่นแต่ละแห่งได้รวดเร็วและมีความสอดคล้องของการตัดสินใจของปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ อุทัย หิรัญโต (2523 : 22 ; อ้างถึงใน โกวิท พวงงาม. 2552 : 31) ได้กำหนดองค์ประกอบของการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ 8 ประการ ค้ำยัน คือ

1. สถานะตามกฎหมาย คือ ต้องมีการกำหนดเรื่องการปกครองท้องถิ่นไว้ในรัฐธรรมนูญของประเทศ
2. พื้นที่และระดับ คือ ต้องมีการกำหนดพื้นที่และระดับของหน่วยการปกครองท้องถิ่นไว้อย่างชัดเจน
3. การกระจายอำนาจและหน้าที่ การที่จะกำหนดให้ท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ที่มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับนโยบายทางการเมืองและการปกครองของรัฐบาล
4. องค์การนิติบุคคลจัดตั้งขึ้น โดยผลแห่งกฎหมายแยกจากรัฐบาลกลางมีขอบเขตการปกครองที่แน่นอน มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย ออกกฎข้อบังคับ ควบคุมให้มีการปฏิบัติตามนโยบายนั้นๆ
5. การเลือกตั้งสมาชิกองค์การหรือคณะผู้บริหารจะต้องได้รับเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ ทั้งหมดหรือบางส่วน เพื่อแสดงถึงการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน
6. อิสระในการปกครองตนเอง สามารถใช้ดุลยพินิจในการปฏิบัติกิจการภายใต้ขอบเขตกฎหมาย โดยไม่ต้องขออนุมัติจากรัฐบาลกลางและไม่อยู่ในสายการบังคับบัญชาหน่วยงานราชการ
7. งบประมาณเป็นของตนเองมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ คือ ภาษีและค่าธรรมเนียมต่างๆ เพื่อนำไปทำนุบำรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า
8. การควบคุมดูแลของรัฐบาลเมื่อจัดตั้งแล้วรัฐต้องควบคุมดูแลเพื่อประโยชน์ความมั่นคงของรัฐ และประชาชนโดยส่วนรวม

กล่าวโดยสรุป องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีองค์ประกอบทั้ง 8 ประการ เป็นการปกครองที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ มีอำนาจในการปกครองตนเอง โดยมีองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทำหน้าที่เกี่ยวกับการบริหาร การพัฒนาและการบริการประชาชน และจะต้องอยู่ในการดูแลควบคุมจากรัฐบาลกลางและมีอำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ตามความเหมาะสม คือ อำนาจขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีขอบเขตพอสมควร เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างแท้จริง อำนาจท้องถิ่นนี้มีอำนาจที่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะความเจริญและความสามารถของประชาชนในท้องถิ่นนั้นเป็นสำคัญ

แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ

แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ

การกระจายอำนาจ (Decentralization) คือ การโอนกิจการบริการสาธารณะบางเรื่องจากรัฐหรือองค์การปกครองส่วนกลางไปให้ชุมชนซึ่งตั้งอยู่ในท้องถิ่นต่างๆ ของประเทศหรือหน่วยงานบางหน่วยงานรับผิดชอบจัดทำอย่างเป็นอิสระจากองค์การปกครองส่วนกลางดังนั้นการกระจายอำนาจมี 2 รูปแบบคือ (โกวิทย์ พวงงาม, 2552 : 37)

1. การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น หรือการกระจายอำนาจตามอาณาเขต หมายถึงการมอบอำนาจให้ท้องถิ่นจัดทำกิจการหรือบริการสาธารณะบางเรื่องภายในเขตของแต่ละท้องถิ่นและท้องถิ่นมีอิสระในการปกครองตนเองพอสมควร

2. การกระจายอำนาจตามบริการ หรือการกระจายอำนาจทางเทคนิค หมายถึงการโอนกิจการบริการสาธารณะบางกิจการจากรัฐหรือองค์การปกครองส่วนกลางไปให้หน่วยงานบางหน่วยงานรับผิดชอบจัดทำแยกต่างหากและอย่างเป็นอิสระ โดยปกติแล้วจะเป็นกิจการซึ่งการจัดทำต้องอาศัยความรู้ความชำนาญทางเทคโนโลยีแขนงใดแขนงหนึ่งเป็นพิเศษ เช่น การสื่อสาร วิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ การผลิตกระแสไฟฟ้า เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นเป็นยุทธศาสตร์หนึ่งในการบริหารจัดการบ้านเมืองของรัฐในระบบประชาธิปไตย โดยมุ่งลดบทบาทของรัฐส่วนกลางลงเหลือภารกิจหลักเท่าที่ต้องทำ และให้ประชาชนได้มีส่วนในการบริหารงานชุมชนท้องถิ่นตามเจตนารมณ์ของประชาชนมากขึ้น

ความหมายของการกระจายอำนาจ

การกระจายอำนาจ เป็นหลักการอย่างหนึ่งของการจัดระเบียบการปกครองประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภายใต้ระบบการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ที่ถือว่าปวงชนทั้งหลายมีสิทธิที่จะรับรู้การดำรงชีวิตของตนและกำหนดวิถีชีวิตของตนเอง โดยมีหลักการสำคัญคือ เป็นการโอนอำนาจการปกครองจากส่วนกลางไปให้ประชาชนในท้องถิ่นดำเนินการเองโดยมีอิสระพอสมควร ภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย การกระจายอำนาจทำให้เกิดการจัดระเบียบการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นขึ้นและได้มีผู้นิยามความหมายของการกระจายอำนาจไว้ ดังนี้

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2541 : 46- 47 ; อ้างถึงใน โกวิทช์ พวงงาม. 2552 : 39 – 40) ได้ให้ความหมายการกระจายอำนาจตามหลักการบริหาร หรือตามหลักรัฐประศาสนศาสตร์ หมายถึง การมอบอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการตัดสินใจและการปฏิบัติให้แก่หน่วยงานรองลงมา หรือเจ้าหน้าที่ระดับต่ำลงไปที่อยู่ในสายการบังคับบัญชา ภาษาอังกฤษมักใช้คำว่า Delegation หรือ Delegation of Authority ซึ่งแปลกันว่าการมอบอำนาจหน้าที่ โดยไม่เรียกว่ากระจายอำนาจหน้าที่ แต่โดยเนื้อหาแล้ว ถือได้ว่าเป็นการกระจายอำนาจหน้าที่นั่นเอง หน่วยงานหรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจหน้าที่มีอำนาจตัดสินใจและปฏิบัติการใดๆ ที่ได้รับมอบอย่างอิสระ แต่ผู้มอบอำนาจหน้าที่มีข้อผูกพันจะต้องรับผิดชอบผลงานนั้นด้วย กล่าวคือ ความรับผิดชอบสูงสุดยังอยู่ที่ผู้มอบอำนาจ

สำหรับการกระจายอำนาจตามหลักรัฐศาสตร์ หมายถึง การที่รัฐบาลกลางหรือรัฐบาลแห่งชาติ กระจายอำนาจบริหารให้แก่หน่วยการบริหารท้องถิ่นให้มีอำนาจดำเนินกิจการภายในอาณาเขตของตน โดยปราศจากการแทรกแซง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือมีอำนาจอิสระที่จะดำเนินการแต่ก็อยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาล การกระจายอำนาจจึงเป็นเรื่องของรัฐบาลที่มอบความรับผิดชอบบางส่วนให้แก่หน่วยการบริหารท้องถิ่น

โกวิทช์ พวงงาม (2552 : 37) ได้เขียนไว้ในบทความเรื่องกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น โดยมีแนวความคิดหรือทัศนะต่อการกระจายอำนาจไว้อย่างน่าสนใจ ดังนี้

การกระจายอำนาจ หมายถึง ระบบการบริหารประเทศที่เปิดโอกาสให้ท้องถิ่นต่างๆ มีอำนาจในการจัดการดูแลกิจการหลายๆ ด้านของตนเอง ไม่ใช่ปล่อยให้รัฐบาลกลางศูนย์อำนาจในการจัดการกิจการแทบทุกอย่างของท้องถิ่น กิจการที่ท้องถิ่นมีสิทธิจัดการดูแลมักได้แก่ ระบบสาธารณสุข ปลอดภัย การศึกษาและศิลปวัฒนธรรม การดูแลชีวิตทรัพย์สินและการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม ส่วนกิจการใหญ่ๆ 2 อย่างที่รัฐบาลกลางควบคุมไว้เด็ดขาดก็คือการทหาร และการต่างประเทศ

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การกระจายอำนาจ คือ การโอนอำนาจการปกครองจากส่วนกลางไปให้ประชาชนในท้องถิ่นดำเนินการเอง เพื่อจัดทำบริการสาธารณะบางอย่าง โดยมีอิสระพอสมควรภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย เพื่อสนองความต้องการของท้องถิ่น การกระจายอำนาจทำให้เกิดการจัดระเบียบการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นขึ้น โดยไม่ต้องขึ้นอยู่กับอำนาจบังคับบัญชาของราชการส่วนกลาง ซึ่งเป็นการแบ่งเบาภาระของส่วนกลางด้วย

ความสำคัญของการกระจายอำนาจ

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ซึ่งมีสาระสำคัญในการกำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง การจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากรระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคำนึงถึงภาระหน้าที่ของรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองเป็นสำคัญรัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามหลักการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น และส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในพื้นที่ การกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องทำเท่าที่จำเป็น และมีหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ชัดเจนสอดคล้องและเหมาะสมกับรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และในการกำกับดูแล ให้มีมาตรฐานกลางเพื่อเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเลือกไปปฏิบัติได้เอง โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและความแตกต่างในระดับของการพัฒนาและประสิทธิภาพในการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละรูปแบบ โดยไม่กระทบต่อความสามารถในการตัดสินใจดำเนินงานตามความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งจัดให้มีกลไกการตรวจสอบการดำเนินงาน โดยประชาชนเป็นหลัก (แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2). 2551 : 11)

การกระจายอำนาจทำให้เกิดการจัดระเบียบการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นขึ้น เทศบาลถือได้ว่าเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งตามแนวคิดของหลักการกระจายอำนาจการปกครอง โดยสาระสำคัญและหลักการกระจายอำนาจ (สถาบันพระปกเกล้า. 2548 : ออนไลน์) ได้แบ่งหลักการกระจายอำนาจมีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการคือ

1. มีความเป็นนิติบุคคล การกระจายอำนาจปกครองนั้นจะต้องมีองค์การเป็นนิติบุคคลต่างจากองค์การของรัฐบาลกลาง การเป็นนิติบุคคลก็เพื่อเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การเหล่านี้จะต้องมีงบประมาณ ทรัพย์สิน หนี้สิน และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเป็นของตนเอง

2. มีอำนาจอิสระในการบริหารงาน ความมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่เป็นหลักการสำคัญประการหนึ่งของการกระจายอำนาจปกครอง เพราะหากองค์กรนั้นไม่มีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่จะต้องรอคำสั่งจากรัฐบาลกลางอยู่เสมอ องค์กรเหล่านี้จะไม่ผิดไปจากหน่วยการปกครองส่วนภูมิภาค ซึ่งมีฐานะเป็นตัวแทนของรัฐบาลกลางประจำอยู่ในภูมิภาค องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีอิสระในการปฏิบัติภารกิจของตนเอง ตลอดจนมีอิสระพอสมควรในการกำหนดนโยบายหรือการตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาต่างๆ แต่อำนาจอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีไม่มากเกินไปจนทำให้เกิดการกระทบกระเทือนต่อเอกภาพและอธิปไตยของประเทศ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่ามีใช่เป็นสถาบันการเมืองที่มีอำนาจอธิปไตยของตนเอง หากแต่ควรมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายกำหนดให้

3. ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารและผู้นำที่นิติบัญญัติ การมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองในท้องถิ่นนั้นเป็นสิ่งสำคัญ เช่น ประชาชนบางคนอาจมีส่วนร่วมในกิจกรรมของท้องถิ่นเฉพาะการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตัวแทนของตนเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งต่างๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่านั้น แต่บางคนอาจมีความสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการปกครองท้องถิ่นมากกว่านี้ ถึงกับสมัครเข้ารับเลือกตั้งเป็นตัวแทนของประชาชน เพื่อให้ได้มีโอกาสเข้าไปมีบทบาทในการดำเนินกิจกรรมอันเป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยตนเองก็อาจทำได้

4. งบประมาณเป็นของตนเอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ด้วยตนเอง รวมไปถึงการมีอำนาจในการบริหารงบประมาณที่ได้มานั้นด้วยการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจในการจัดเก็บภาษีและบริหารรายได้ด้วยตนเองนี้เป็นการมอบอำนาจการตัดสินใจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมดตั้งแต่การวางแผนปฏิบัติงานการจัดเก็บรายได้ การบริหารและการบริการประชาชนในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ

จากองค์ประกอบทั้ง 4 ประการ ของหลักการกระจายอำนาจตามที่กล่าวมานี้ หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีองค์ประกอบครบทั้ง 4 ประการ และสามารถปฏิบัติงานโดยปราศจากการถูกควบคุมหรือแทรกแซงในระดับสูงกว่า ไม่ว่าจะเป็นส่วนกลางและส่วนภูมิภาคแล้วย่อมจะเป็นองค์ประกอบท้องถิ่นหรือหน่วยงานท้องถิ่นที่มีความสมบูรณ์พร้อมปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลให้ท้องถิ่นพัฒนาตนเองอย่างเข้มแข็งยั่งยืน

วิธีการกระจายอำนาจ

ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” (แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2) 2552 : 19) ประกอบด้วย

1. นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน
2. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการ ก.พ. เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ และอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
3. ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวนสิบสองคน ประกอบด้วยผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดสองคน ผู้บริหารเทศบาลสามคน ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลห้าคน และผู้บริหารกรุงเทพมหานคร ผู้บริหารเมืองพัทยาหรือผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้นรวมสองคน ทั้งนี้ โดยให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทเลือกกันเองตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายกรัฐมนตรีกำหนด
4. ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสิบสองคน ประกอบด้วยบุคคลซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ด้านการพัฒนาท้องถิ่น ด้านเศรษฐศาสตร์ ด้านการปกครองส่วนท้องถิ่นในสาขารัฐศาสตร์หรือรัฐประศาสนศาสตร์ และด้านกฎหมาย ทั้งนี้ การสรรหาผู้ทรงคุณวุฒิให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายกรัฐมนตรีกำหนด

ให้หัวหน้าสำนักงานคณะกรรมการกระจายอำนาจในแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นเลขานุการคณะกรรมการ

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า วิธีการกระจายอำนาจ จะต้องตั้งคณะกรรมการขึ้นมาคณะหนึ่งเรียกว่า คณะกรรมการการกระจายอำนาจ ในแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรี ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน เพื่อให้เป็นไปตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ขั้นตอนการกระจายอำนาจ

แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้กำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังนี้ (แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 : 22)

1. คณะกรรมการจัดทำแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแผนปฏิบัติการเพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและรายงานต่อรัฐสภา
2. กำหนดการจัดระบบการบริการสาธารณะตามอำนาจและหน้าที่ระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง

3. ปรับปรุงสัดส่วนภาษีและอากร และรายได้ระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง โดยคำนึงถึงภาระหน้าที่ของรัฐ กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองเป็นสำคัญ
4. กำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนการถ่ายโอนภารกิจจากราชการส่วนกลาง และราชการส่วนภูมิภาคให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
5. ประสานการถ่ายโอนข้าราชการ ข้าราชการส่วนท้องถิ่น และพนักงาน รัฐวิสาหกิจ ระหว่างรัฐวิสาหกิจ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับคณะกรรมการ พนักงานส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สอดคล้องกับการกำหนดอำนาจและหน้าที่การจัดสรรภาษีและอากร เงินอุดหนุน เงินงบประมาณที่ราชการส่วนกลาง โอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
6. เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีให้มีการกระจายอำนาจการอนุมัติหรือการอนุญาตตามที่มีกฎหมายบัญญัติการให้บริการประชาชน และการกำกับดูแลให้เป็นไปตามกฎหมายนั้นเป็นสำคัญ
7. เสนอแนะมาตรการด้านการเงิน การคลัง การภาษีอากร การงบประมาณ และการรักษาวินัยทางการเงิน การคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
8. เสนอแนะมาตราพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา ออกกฎกระทรวง ประกาศ ข้อบังคับ ระเบียบ และคำสั่งที่จำเป็นเพื่ดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อคณะรัฐมนตรี
9. เร่งรัดให้มีมาตราพระราชกฤษฎีกา ออกกฎกระทรวง ประกาศข้อบังคับ ระเบียบ และคำสั่งที่จำเป็นเพื่ดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
10. เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในการจัดสรรเงินงบประมาณที่จัดสรรเพิ่มขึ้น ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเนื่องจากการถ่ายโอนภารกิจจากส่วนกลาง
11. พิจารณาหลักเกณฑ์การจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามความจำเป็น
12. เสนอแนะและจัดระบบตรวจสอบและการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น
13. เสนอความเห็นต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการในกรณีที่ปรากฏว่าส่วนราชการ หรือรัฐวิสาหกิจ ไม่ดำเนินการตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
14. เสนอรายงานเกี่ยวกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อคณะรัฐมนตรีอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง
15. ออกประกาศกำหนดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

16. ปฏิบัติการอื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติและกฎหมายอื่น ประกาศของคณะกรรมการ เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

จากที่กล่าวมาข้างต้น แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้กำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเริ่มจาก คณะกรรมการจัดทำแผนการกระจายอำนาจและแผนปฏิบัติการ เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและรายงานต่อรัฐสภา ผ่านขั้นตอนต่างๆ จนถึงการออกประกาศกำหนดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติและกฎหมายอื่น ประกาศของคณะกรรมการ ซึ่งใช้บังคับเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว

การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล

1. ประวัติขององค์การบริหารส่วนตำบล

โกวิท พวงงาม (2545 : 178) กล่าวว่า เดิมสภาตำบล ได้จัดตั้งขึ้นตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 222/2499 ลงวันที่ 8 มีนาคม 2499 เรื่องระเบียบบริหารราชการส่วนตำบลและหมู่บ้าน โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะเปิดโอกาสให้ราษฎรได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของตำบลและหมู่บ้านทุกอย่างตามระบอบประชาธิปไตย โดยวิธีจัดให้มีสภาตำบลและกรรมการตำบลขึ้น การที่สภาตำบลยังไม่มีฐานะเป็นนิติบุคคล ทำให้การบริหารเท่าที่จะเป็นประโยชน์แก่ท้องถิ่นและราษฎรเป็นส่วนรวม อันจะเป็นทางนำราษฎรไปสู่การปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยวิธีจัดให้มีสภาตำบลและกรรมการตำบลขึ้น การที่สภาตำบลยังไม่มีฐานะเป็นนิติบุคคล ทำให้การบริหารงานไม่สามารถดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ขาดความคล่องตัวในการบริหารงาน รัฐบาลจึงได้ปรับปรุงสภาตำบลใหม่ให้เป็นนิติบุคคล เพื่อให้สามารถรองรับการกระจายอำนาจไปสู่ประชาชนให้มากยิ่งขึ้น ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มาตรา 6 และยกฐานะสภาตำบลซึ่งมีรายได้ที่กำหนดขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล มีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการส่วนท้องถิ่น ตามมาตรา 43 ประกอบด้วยสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและคณะกรรมการบริหารส่วนตำบลเป็นไปตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มาตรา 40 สภาตำบลที่มีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณเฉลี่ยสามปีไม่ต่ำกว่าปีละหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท

2. การบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล มีการบริหารงานตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ดังนี้

2.1 สภากงศ์การบริหารส่วนตำบล

2.1.1 สภากงศ์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยสมาชิกสภากงศ์การบริหารส่วนตำบล จำนวนหมู่บ้านละ 2 คน ซึ่งเลือกตั้งขึ้นโดยราษฎร

2.1.2 อายุของสภากงศ์การบริหารส่วนตำบล มีกำหนดคราวละ 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง

2.1.3 สภากงศ์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

2.1.3.1 ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบล เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององศ์การบริหารส่วนตำบล

2.1.3.2 พิจารณาให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติองศ์การบริหารส่วนตำบล ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

2.1.3.3 ควบคุมการปฏิบัติงานของคณะผู้บริหารให้เป็นไปตามนโยบายและแผนพัฒนาตำบล และกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

2.1.4 สภากงศ์การบริหารส่วนตำบลมีประธานสภาและรองประธานสภา 1 คน ซึ่งเลือกจากสมาชิกสภากงศ์การบริหารส่วนตำบล

2.1.5 ประธานสภาและรองประธานสภาองศ์การบริหารส่วนตำบล มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 2 ปี

2.1.6 ปีหนึ่งให้มีสมัยประชุมสามัญ 2 สมัย หรือหลายสมัยแล้วแต่สภากงศ์การบริหารส่วนตำบลจะกำหนดแต่ต้องไม่เกิน 4 สมัย

2.1.7 ให้สภากงศ์การบริหารส่วนตำบลเลือกสมาชิกสภากงศ์การบริหารส่วนตำบล 1 คน เป็นเลขานุการ มีหน้าที่รับผิดชอบงานธุรการ และการจัดการประชุม

2.2 คณะผู้บริหารองศ์การบริหารส่วนตำบล

2.2.1 คณะผู้บริหารองศ์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยนายกองศ์การบริหารส่วนตำบล 1 คน และรองนายกองศ์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 2 คน แล้วเสนอให้นายอำเภอแต่งตั้ง

2.2.2 คณะผู้บริหารมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

2.2.2.1 บริหารกิจการขององศ์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามมติข้อบัญญัติและแผนพัฒนาตำบล และรับผิดชอบการบริหารกิจการขององศ์การบริหารส่วนตำบลต่อสภากงศ์การบริหารส่วนตำบล

2.2.2.2 จัดทำแผนพัฒนาตำบลและงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อเสนอให้องศ์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาให้ความเห็นชอบ

2.2.2.3 รายงานการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงินให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลทราบอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง

2.2.3 ให้นายองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้แทนขององค์การบริหารส่วนตำบล

2.2.4 ในกรณีที่นายองค์การบริหารส่วนตำบลไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองนายองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นกรรมการหรือให้มีอำนาจหน้าที่รักษาราชการแทน ทำหน้าที่กรรมการหรือมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับนายองค์การบริหารส่วนตำบลในระหว่างรักษาราชการแทนด้วย

2.2.5 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล นายองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบลเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

2.2.6 ให้นายองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบล ซึ่งนายองค์การบริหารส่วนตำบลแต่งตั้งมีอำนาจเปรียบเทียบคดีละเมิด ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลได้

3. อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) ตามมาตรา 66 , 67, 68 ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

3.1 องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

3.2 องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

3.2.1 จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก

3.2.2 รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะรวมทั้งกำจัด ขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

3.2.3 ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ

3.2.4 ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

3.2.5 ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

3.2.6 ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ

3.2.7 คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3.2.8 บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

3.2.9 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

3.3 องค์การบริหารส่วนตำบล อาจจัดทำกิจการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

- 3.3.1 ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร
- 3.3.2 ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่าง
- 3.3.3 จัดให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
- 3.3.4 ให้มีและบำรุงรักษาสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ
- 3.3.5 ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์
- 3.3.6 ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
- 3.3.7 บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
- 3.3.8 การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
- 3.3.9 หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 3.3.10 ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
- 3.3.11 กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
- 3.3.12 การท่องเที่ยว
- 3.3.13 การผังเมือง

3.4 ให้องค์การบริหารส่วนตำบล มีพนักงานส่วนตำบลและอาจจัดแบ่งการบริหารงาน ออกเป็น

- 3.4.1 สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
- 3.4.2 ส่วนต่างๆ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้ตั้งขึ้น

4. รายได้และรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลมีการปกครองตนเองเป็นนิติบุคคล รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลมาจาก เงินที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดเก็บเองเช่น จัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือน และที่ดิน อากรฆ่าสัตว์ และผลประโยชน์อื่นที่เกิดจากการฆ่าสัตว์เงินที่มีผู้อุทิศให้เงินรายได้และเงินอุดหนุนที่รัฐจะจัดสรรให้ การจ่ายเงินขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้นจะจ่ายตามข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบลในปีงบประมาณนั้น ๆ

โกวิท พวงงาม (2544 : 179) กล่าวว่า องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นรูปแบบการปกครองท้องถิ่นที่ต้องทำหน้าที่พัฒนาพื้นที่ในตำบลให้เจริญตามรายได้และงบประมาณในตำบล

นอกจากนี้ยังมีอำนาจหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน อากรฆ่าสัตว์ และผลประโยชน์อื่นที่เกิดจากการฆ่าสัตว์ ซึ่งแต่เดิมองค์การบริหารส่วนจังหวัดเก็บให้รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลมีหลายประเภทตามพระราชบัญญัติสภาพัฒนและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 มาตรา 82 , 85 ได้แบ่งรายได้และรายจ่ายเป็นหมวด ๆ ดังนี้

4.1 องค์การบริหารส่วนตำบลอาจมีรายได้ ดังต่อไปนี้

- 4.1.1 รายได้จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 4.1.2 รายได้จากสาธารณูปโภคขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 4.1.3 รายได้จากกิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์ขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 4.1.4 ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับ ตามที่กฎหมายกำหนดไว้
- 4.1.5 เงินและทรัพย์สินอื่นที่มีผู้อุทิศให้
- 4.1.6 รายได้อื่นตามที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐจัดสรรให้
- 4.1.7 เงินอุดหนุนจากรัฐบาล
- 4.1.8 รายได้อื่นตามที่จะมีกฎหมายกำหนดให้เป็นขององค์การบริหารส่วนตำบล

4.2 องค์การบริหารส่วนตำบลอาจมีรายจ่าย ดังต่อไปนี้

- 4.2.1 เงินเดือน
- 4.2.2 ค่าจ้าง
- 4.2.3 เงินค่าตอบแทนอื่นๆ
- 4.2.4 ค่าใช้สอย
- 4.2.5 ค่าวัสดุ
- 4.2.6 ค่าครุภัณฑ์
- 4.2.7 ค่าที่ดิน สิ่งก่อสร้าง และทรัพย์สินอื่นๆ
- 4.2.8 ค่าสาธารณูปโภค
- 4.2.9 เงินอุดหนุนหน่วยงานอื่น
- 4.2.10 รายจ่ายอื่นใดตามข้อผูกพัน หรือตามที่มีกฎหมายหรือระเบียบของกระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้

5. การกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบล

พระราชบัญญัติสภาพัฒนและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ส่วนที่ 5 การกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบล จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่กฎหมายกำหนดไว้ ดังนี้ โกวิท พวงงาม (2544 : 179)

5.1 ให้นายอำเภอมีอำนาจกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

5.2 เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล หรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม นายอำเภอจะรายงานเสนอความคิดเห็นต่อผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบลก็ได้

5.3 เมื่อมีการยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือถือว่ามีสภาองค์การบริหารส่วนตำบลให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นมาใหม่ภายใน 60 วัน

5.4 หากปรากฏว่าคณะกรรมการบริหารกระทำการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจสั่งให้คณะกรรมการบริหารทั้งหมดหรือคณะกรรมการบริหารบางคนพ้นจากตำแหน่งได้ตามคำแนะนำของนายอำเภอ

แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาเด็ก

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

องค์การสหประชาชาติได้ประกาศอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child) ในปีพุทธศักราช 2533 และประเทศไทยได้ลงนามในภาคยานุวัติสาร รับอนุสัญญาเมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2536 ซึ่งมีสาระสำคัญมุ่งปกป้องและส่งเสริมเด็กรวมทั้งตระหนักในคุณค่าและความสำคัญของเด็ก โดยประเทศที่ลงนามในอนุสัญญาจะต้องปกป้องและส่งเสริมสิทธิพื้นฐานของเด็ก 4 ประการ คือ (กรมการปกครอง. 2545 : ออนไลน์)

1. สิทธิในการอยู่รอด เช่น สิทธิที่จะได้รับการด้านสาธารณสุข สิทธิที่จะได้รับการจดทะเบียน และมีชื่อทันทีแต่แรกเกิด
2. สิทธิในการพัฒนา เช่น การพัฒนาทางร่างกาย สมอง จิตใจ อารมณ์ และสังคม
3. สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครอง เช่น ได้รับการคุ้มครองจากการทำร้าย ทารุณกรรมทอดทิ้ง การแสวงหาประโยชน์ การลักพา ฯลฯ
4. สิทธิในการมีส่วนร่วม เช่น การแสดงความคิดเห็น การได้รับข้อมูลข่าวสารการ แสดงออกทางศาสนา หรือความเชื่อของตน รวมถึงการส่งเสริมให้มีการเผยแพร่หนังสือ อื่นๆ เพื่อเด็กอีกด้วย

การมีอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก พ.ศ. 2533 ฉบับนี้ เป็นการแสดงให้เห็น ถึงการยอมรับของประชาคมโลกว่าสิทธิเด็กมีมาตั้งแต่เกิดและควร ได้รับการพัฒนาเช่นเดียวกับผู้ใหญ่และการพัฒนาเด็กไม่มีทางจะประสบความสำเร็จได้เลย ถ้ายังมีการละเมิดสิทธิเด็กอยู่ ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ไม่ว่าจะเป็นรัฐบาล เอกชน สังคม ชุมชน และครอบครัวซึ่ง

มีความใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด ต้องร่วมมือกันที่จะพิทักษ์สิทธิเด็กเพื่อให้เด็กได้เจริญเติบโตและพัฒนาได้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้กำหนดกรอบแนวคิดและการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก ดังนี้ (กรมการปกครอง, 2545 : ออนไลน์)

มาตรา 30 กล่าวถึงบุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย และได้รับความคุ้มครองในกฎหมายเท่าเทียมกัน โดยไม่มีความแตกต่างด้านอายุ ฉะนั้น เด็กจึงมีฐานะเท่าเทียมกับบุคคลอื่นในสังคม

มาตรา 49 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการได้รับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่า

มาตรา 52 กล่าวว่าเด็กและเยาวชนมีสิทธิในการอยู่รอดและได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา ตามศักยภาพในสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนเป็นสำคัญ และมีสิทธิได้รับความคุ้มครองจากรัฐ ให้ปราศจากความรุนแรงและการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรม

มาตรา 80 รัฐต้องคุ้มครองและพัฒนาเด็ก สนับสนุนการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาปฐมวัย

นอกจากนี้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก ตามมาตรา 6 กล่าวไว้ว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อการพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต และสามารถอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข

จากบทบัญญัติข้างต้น แสดงให้เห็นว่าเด็กมีสิทธิและต้องได้รับความคุ้มครองจากรัฐ เช่นเดียวกับบุคคลอื่นในสังคม ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องกำหนดนโยบาย และให้หน่วยงานที่รับผิดชอบทั้งภาครัฐ และเอกชนตลอดจนสถาบันทางสังคม รวมทั้งครอบครัวได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก ให้เจริญเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ และจากแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กที่กล่าวมาแล้วนั้น แสดงให้เห็นความสำคัญของการพัฒนาเด็กที่ทุกฝ่ายต้องร่วมมือกันเพื่อพัฒนาเด็กในมีความพร้อมในทุกด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ซึ่งจะเห็นได้ว่าการพัฒนาเด็กให้เจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีและมีคุณภาพนั้น ต้องมีพื้นฐานมาจากการศึกษา ซึ่งทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือกันในการจัดการศึกษาให้กับเด็ก เพื่อเป็นรากฐานที่มั่นคงในการก้าวสู่การเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพและสร้างความเจริญก้าวหน้าให้แก่ประเทศชาติสืบไป

การพัฒนาเด็กในต่างประเทศ

เด็กต้องได้รับการพัฒนาในการเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในอนาคต การจะพัฒนาเด็กให้ดีมีความพร้อม ต้องมีพื้นฐานมาจากการศึกษา ต้องพัฒนาเด็กในทุกด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา และต้องทุ่มเทแนวคิดใหม่ๆ มาปรับปรุงใช้ในการพัฒนาเด็ก จากการรวบรวมทฤษฎีและหลักการเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กและการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยพบว่า ทฤษฎี และหลักการที่ใช้ กันอยู่ในประเทศไทย ส่วนใหญ่เป็นทฤษฎีและหลักการของต่างประเทศ วุฒิชัย แก่น โมก (2553 : 22) ได้รวบรวมแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กของนักการศึกษาต่างประเทศ มีดังนี้

เฟรเดอริค ฟร็อบเอล (Frobel) ซึ่งเป็นนักการศึกษาชาวเยอรมัน ได้รับการยกย่องว่าเป็น “บิดาแห่งการอนุบาลศึกษา” มีความเชื่อว่าเด็กทุกคนมีความสามารถอยู่ภายใน จะแสดงออกเมื่อได้รับการสนับสนุน ครูควรส่งเสริมพัฒนาการตามธรรมชาติของเด็กให้เจริญขึ้นด้วยการกระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์อย่างเสรี โดยใช้การเล่นและกิจกรรมเป็นเครื่องมือ โดยถือว่าเด็กทุกคนมีความสามารถอยู่ภายในซึ่งอาจแสดงออกเมื่อได้รับการสนับสนุน

เปสตาลอสซี (Pestalozzi) เป็นตัวแทนของการศึกษาเด็กเล็ก เขาทุ่มเทความคิดทั้งหมดเพื่อเด็กเล็กอย่างแท้จริง และได้นำเอาความคิดใหม่ๆ จากทฤษฎี ทางการศึกษาปรับปรุงในห้องเรียน เขาเชื่อถือว่าความรักเป็นพื้นฐานที่สำคัญและจำเป็นในการพัฒนา ทั้งทางด้านร่างกายและสติปัญญาของเด็ก เป็นต้นคิดในเรื่องของการเตรียมความพร้อม ซึ่งเขาบอกว่าเด็กไม่ควรถูกบังคับให้เรียนรู้ด้วยการท่องจำ แต่ต้องใช้เวลาและประสบการณ์แก่เด็กในการทำความเข้าใจ

ดิวอี้ (Dewey) นักปรัชญาและนักจิตวิทยาชาวอเมริกา ซึ่งได้ชื่อว่าเป็นนักปฏิรูปทางการศึกษา ที่มีชื่อเสียงของสหรัฐอเมริกา มีแนวคิดที่ว่าเด็กจะเรียนรู้ได้ดีเมื่อจัดการเรียนการสอนตามประสบการณ์ในชีวิตจริงของเด็กและเน้นว่าเด็กควรจะมีเสรีภาพในการคิดและแสดงออก การให้การศึกษาเด็กต้องยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง โดยเริ่มต้น ด้วยการสร้างความสนใจให้เกิดขึ้นในตัวเด็กได้ ทำกิจกรรมด้วยตนเองหาประสบการณ์จากกิจกรรม ประสบการณ์คือความรู้ที่แท้จริงที่เด็กได้รับ ไม่ใช่เป็นการรับรู้จากสิ่งที่ครูบอก

มอนเตสซอรี (Montessori) สุภาพสตรี ชาวอิตาลีคนแรกที่ได้ปริญญาทางการแพทย์ และเป็นสุภาพสตรีคนแรกที่ได้รับปริญญาทางมานุษยวิทยา แนวคิดหรือวิธีการของมอนเตสซอรี (Montessori Method) เป็นความพยายามที่จะเข้าใจกระบวนการพัฒนาตนเองตามธรรมชาติของเด็ก จากแนวคิดนี้เอง ได้นำไปสู่การสร้างสื่อและกิจกรรมที่เป็นขั้นตอนในการเสริมพัฒนาการ ความสามารถ ความสนใจ ตลอดจน สมรรถภาพของเด็ก ครูเป็นผู้แนะนำให้นักเรียนเล่นสิ่งของที่จัดไว้ให้เหมาะสม

จากแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กของนักการศึกษาต่างประเทศดังที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าเป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ ให้ยึดหลักการที่จะตอบสนองความต้องการของเด็ก ให้อิสระแก่เด็ก ให้เด็กได้แสดงออกตามธรรมชาติ และกิจกรรมที่เหมาะสมตามวัยของเด็ก และจากประสบการณ์ที่จัดให้เหมาะสมแก่เด็ก เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์สังคมและสติปัญญา

การจัดการศึกษาปฐมวัย

แนวคิดพื้นฐานในการจัดการศึกษาปฐมวัย

การเริ่มต้นเป็นจุดสำหรับของงานทุกชนิด ในงานแห่งชีวิต จุดเริ่มต้น คือการเริ่มชีวิตในเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปในหมู่นักจิตวิทยา และนักการศึกษาว่าเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึงอายุ 5 ขวบ เป็นช่วงที่สำคัญช่วงหนึ่งของชีวิต ที่สมองมีการเจริญเติบโตมากกว่าทุก ๆ ช่วงอายุ และเป็นช่วงเวลาที่เหมาะที่สุดสำหรับการปูพื้นฐานทักษะต่างๆ ให้แก่เด็ก เพื่อมีความพร้อมในการที่จะพัฒนาในระดับต่อไป ดังนั้น การจัดการศึกษาปฐมวัย พัฒนาขึ้นมาโดยแนวคิด (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. ม.ป.ป. : 4-10) ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก พัฒนาการของมนุษย์ เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวมนุษย์เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิต่อเนื่องไปจนตลอดชีวิต ครอบคลุมการเปลี่ยนแปลงในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ พัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจสังคม สติปัญญา และลักษณะนิสัยจะมีความสัมพันธ์และพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นลำดับขั้นตอนไปพร้อมกับทุกด้าน เด็กแต่ละคนจะเติบโตและมีลักษณะการพัฒนารแตกต่างกันไปตามวัย ซึ่งบ่งบอกถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในแต่ละวัยเริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิจนถึงอายุ 5 ขวบ พัฒนาการแต่ละด้านมีทฤษฎีเฉพาะอธิบายไว้และสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาเด็ก เช่น ทฤษฎีพัฒนาการทางร่างกายที่อธิบายการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็กว่ามีลักษณะต่อเนื่องเป็นตามลำดับขั้น เด็กจะพัฒนาไปถึงขั้นใดจะต้องเกิดวุฒิภาวะของความสามารถขั้นนั้นก่อน เช่น ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาอธิบายว่า เด็กเกิดมาพร้อมวุฒิภาวะซึ่งจะพัฒนาขึ้นตามอายุประสบการณ์ ค่านิยมทางสังคม และสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

ดังนั้น แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก จึงเสมือนเป็นแนวทางให้ผู้สอน หรือผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าใจเด็ก สามารถอบรมเลี้ยงดู และจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับวัยและความแตกต่างของแต่ละบุคคลเพื่อส่งเสริมให้เด็กพัฒนาจนบรรลุตามเป้าหมายที่ต้องการ ได้ชัดเจนขึ้น

2. แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ การเรียนรู้ของมนุษย์มีผลสืบเนื่องมาจากประสบการณ์ที่ได้รับ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเกิดขึ้นจากกระบวนการที่ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล และสิ่งแวดล้อมรอบตัว ดังนั้น การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก และเนื่องจากการเรียนรู้เป็นพื้นฐานของการพัฒนาในระดับที่สูงขึ้นและ

เด็กมีการเรียนรู้ตามธรรมชาติตั้งแต่เกิดก่อนจะเข้าสถานศึกษา การจัดทำหลักสูตรจึงยึดแนวคิดที่จะให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงด้วยตัวของเด็กเอง ในสภาพแวดล้อมที่เป็นอิสระเอื้อต่อการเรียนรู้โดยมีผู้ใหญ่เป็นแบบอย่างที่ดีมีการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับระดับพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน

3. แนวคิดเกี่ยวกับการเล่นของเด็ก การเล่นถือเป็นกิจกรรมที่สำคัญในชีวิตของเด็กทุกคน เด็กจะเรียนรู้สึกสนุกสนานเพลิดเพลิน ได้สังเกต มีโอกาสทดลองสร้างสรรค์แก้ปัญหา และค้นพบด้วยตนเองซึ่งมีอิทธิพล และมีผลต่อการเจริญเติบโต ช่วยพัฒนาร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และลักษณะนิสัย เด็กจะรู้จักการเรียนรู้ความเป็นอยู่ของผู้อื่น สร้างความสัมพันธ์อยู่ร่วมกับผู้อื่น รวมถึงธรรมชาติรอบตัว ดังนั้น ในการจัดหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย จึงถือการเล่นอย่างมีจุดมุ่งหมายเป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก

4. แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมและสังคม บริบททางสังคม และวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่หรือสิ่งแวดล้อมตัวเด็ก ทำให้เด็กแต่ละคนแตกต่างกัน หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ถือว่า ผู้สอนจำเป็นต้องเข้าใจและยอมรับว่าวัฒนธรรมและสังคมที่แวดล้อมตัวเด็กมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้การพัฒนาศักยภาพ และพัฒนาการของเด็กแต่ละคนผู้สอนควรต้องเรียนรู้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมของเด็กที่ตนรับผิดชอบ เพื่อช่วยให้เด็กได้พัฒนา เกิดการเรียนรู้ และอยู่ในกลุ่มคนที่มาจากพื้นฐานเหมือนหรือต่างจากตนได้อย่างมีความสุข

แนวคิดพื้นฐานดังกล่าว ในการจัดการศึกษาปฐมวัย ครูผู้ดูแลเด็กต้องศึกษาหลักการของหลักสูตรให้เข้าใจ เพราะในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กแรกเกิดถึงอายุ 5 ขวบ จะต้องยึดหลักการอบรมเลี้ยงดู ควบคู่กับการให้การศึกษาโดยต้องคำนึงถึง ความสนใจและความต้องการของเด็กทุกคน ทั้งเด็กปกติ เด็กที่มีความสามารถพิเศษ และ เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายอารมณ์ จิตใจ สังคมสติปัญญา รวมทั้งการสื่อสาร และการเรียนรู้หรือเด็กที่มีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือบุคคลที่ไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแล หรือ ผู้ด้อยโอกาส เพื่อให้เด็กพัฒนาทุกด้านทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญาและลักษณะนิสัย อย่างสมดุล โดยจัดกิจกรรมที่หลากหลาย บูรณาการผ่านการเล่น และกิจกรรมที่เป็นประสบการณ์ตรง ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้าเหมาะสมกับวัย และความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วย ปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดู หรือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา

หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย

หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กที่อายุตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ขวบนั้นเป็นหลักการที่คำนึงถึงการพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมเพื่อ โอกาสในการพัฒนาเด็กทุกด้านตามลำดับขั้นตอนของพัฒนาการอย่างสมดุล และเต็มตามศักยภาพ หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย ยังเน้นการส่งเสริม

กระบวนการเรียนรู้และพัฒนาครอบครัวเด็กทุกประเภททั้งเด็กปกติ เด็กด้อยโอกาส และเด็กพิเศษ โดยคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคลและเน้นเด็กเป็นสำคัญการจัดการศึกษา จัดหลักการให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตสังคม วัฒนธรรมตามความเป็นอยู่จริงของเด็ก โดยมีผู้ใหญ่ในชุมชนเป็นผู้เชื่อมโยงองค์ความรู้ต่างๆ ให้แก่เด็ก ทั้งยังเปิดโอกาสให้เด็กได้พัฒนาอย่างเป็นองค์รวม โดยผ่านการเล่นซึ่งเป็นพัฒนาการตามธรรมชาติของเด็ก และผ่านกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยเด็กเล็ก โดยมีผู้ใหญ่เป็นแบบอย่างที่ดีของการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ต่างๆ ในการเรียนรู้ที่สามารถดำรงในชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและอย่างมีความสุขซึ่งต้องได้รับการประสานความร่วมมือจากครอบครัว ชุมชนและสถานศึกษา

แนวทางดังกล่าวข้างต้นนำมาสู่การจัดการศึกษาปฐมวัย ดังนี้ (สำนักประสานและพัฒนาการศึกษาท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. ม.ป.ป. : 10)

1. การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม การพัฒนาหลักสูตรพิจารณาจากวัยและประสบการณ์เด็ก โดยเป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการพัฒนาเด็กทุกด้าน ทั้งด้านร่างกายอารมณ์ จิตใจ สังคมสติปัญญา และลักษณะนิสัยโดยอยู่บนพื้นฐานของประสบการณ์เดิมที่เด็กมีอยู่ และประสบการณ์ใหม่ที่เด็กจะได้รับ ซึ่งต้องเป็นหลักสูตรที่ให้โอกาสทั้งเด็กปกติ เด็กด้อยโอกาส และเด็กพิเศษ
2. การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งควรอยู่ในสภาพสิ่งแวดล้อมด้วยธรรมชาติ ตอบสนองความต้องการ ความสนใจของเด็กทั้งภายใน และภายนอกห้องเรียน ต้องสะอาด ปลอดภัย อากาศสดชื่น ผ่อนคลาย มีโอกาสออกกำลังกายและพักผ่อน มีสื่อที่มาจากธรรมชาติและวัสดุอุปกรณ์ที่หลากหลาย เหมาะสมกับวัยให้เด็กมีโอกาสเรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง สภาพแวดล้อมใกล้ตัว และโลกที่เด็กอยู่ รวมทั้งการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นในสังคม
3. การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งครูผู้ดูแลเด็กต้องเปลี่ยนบทบาทจากผู้บอกความรู้หรือสั่งให้เด็กทำ มาเป็นผู้อำนวยความสะดวก โดยที่ครูผู้ดูแลเด็กจะต้องยอมรับ เห็นคุณค่า รู้จัก และเข้าใจเด็กแต่ละคนที่ตนดูแลรับผิดชอบ เพื่อจะได้วางแผนสร้างสภาพแวดล้อม และกิจกรรมต่างๆ ได้เหมาะสมนอกจากนี้ ครูผู้ดูแลเด็กจะต้องรู้จักพัฒนาตนเอง ปรับปรุงการใช้เทคนิคการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับเด็ก
4. การบูรณาการการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับปฐมวัยยึดหลักการบูรณาการที่ว่า หนึ่งแนวคิดเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายกิจกรรม หนึ่งกิจกรรมเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายทักษะและหลายประสบการณ์สำคัญ จึงเป็นหน้าที่ของครูผู้ดูแลเด็กควรวางแผนการจัดประสบการณ์ให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่นที่หลากหลายกิจกรรม หลากหลายทักษะ หลากหลายประสบการณ์สำคัญ อย่างเหมาะสมกับวัย

5. การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ครูผู้ดูแลเด็กควรสังเกตและประเมิน ทั้งการสอนของตนและพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กว่าได้บรรลุตามจุดประสงค์ และเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ ผลที่ได้จากการสังเกต สามารถบอกได้ว่าเด็กเกิดการเรียนรู้ และมีความก้าวหน้าเพียงใด ซึ่งจะช่วยครูผู้ดูแลเด็กในการวางแผนการจัดกิจกรรม ซึ่งให้เห็นพัฒนาการของเด็กเป็นรายบุคคล ความต้องการพิเศษของเด็กแต่ละคน และยังใช้ในการประเมินประสิทธิภาพการจัดการศึกษา

6. ความสัมพันธ์ระหว่างครูผู้ดูแลเด็ก และครอบครัวของเด็ก เด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกัน เนื่องจากสภาพแวดล้อมที่เด็กเติบโตขึ้นมา ครูผู้ดูแลเด็ก พ่อแม่ และผู้ปกครองเด็กต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลทำความเข้าใจพัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็ก ต้องยอมรับและร่วมมือกัน รับผิดชอบ มีส่วนร่วมในการพัฒนาตามหลักการจัดหลักสูตรให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการร่วมกัน

จากแนวทางดังกล่าวข้างต้น การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสมต้องพิจารณาจากวัย และ ประสพการณ์ของเด็ก โดยต้องมุ่งเน้นการพัฒนาทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญาและลักษณะนิสัยของเด็ก การสร้างสภาพแวดล้อม และการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริม พัฒนาการการเรียนรู้ ต้องบูรณาการสามารถเรียนรู้ได้หลายกิจกรรม ครูผู้ดูแลเด็กต้องสังเกตและ ประเมิน ทั้งการสอนของตน และพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็ก ผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองต้องมีความสัมพันธ์กันร่วมมือ และรับผิดชอบร่วมกันในการพัฒนาหลักสูตรให้บรรลุเป้าหมาย

การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย (ม.ป.ป. : 1-28) ได้กำหนด มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้การดำเนินงาน เป็นไปในแนวทางเดียวกันไว้จึงขอมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมาให้ความหมายและ ความสำคัญดังนี้

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง สถานที่ดูแล และให้การศึกษาเด็ก อายุระหว่าง 3-5 ปีมีฐานะ เทียบเท่าสถานศึกษา เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเอง และศูนย์พัฒนา เด็กเล็กของส่วนราชการต่างๆ ที่ถ่ายโอนให้อยู่ในความดูแลรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด / มัสยิดกรมการศาสนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกรมการพัฒนา ชุมชน และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เด็ก 3 ขวบ รับถ่ายโอนจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติ ฯลฯ ซึ่งต่อไปนี้ เรียกว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะหน่วยงานซึ่งมีภารกิจหน้าที่รับผิดชอบด้านการ พัฒนาเด็ก ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ และกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ไม่ว่าจะเป็้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบใดก็ตาม ทั้งองค์การบริหารส่วนตำบลเทศบาล

หรือเมืองพัทยาที่ดี ล้วนแต่มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการเกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้งสิ้น ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดตั้ง และดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พร้อมทั้งรับถ่ายโอนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งเดิมอยู่ในความควบคุมดูแลรับผิดชอบของส่วนราชการต่างๆ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่รับผิดชอบในการส่งเสริม และพัฒนาศูนย์เด็กเล็กในทุกๆ ด้านเพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพและได้มาตรฐาน

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้เล็งเห็นความสำคัญในการจัดทำมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สามารถดำเนินงานเพื่อพัฒนาเด็กได้อย่างมีคุณภาพและเหมาะสม ซึ่งจะเป็แนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อไป สำหรับมาตรฐานดังกล่าว ได้รวบรวมและจัดทำขึ้นจำแนกออกเป็นมาตรฐานการดำเนินงาน 4 ด้าน ประกอบด้วย

1. ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ

เป็นการกำหนดมาตรฐานการดำเนินงานสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ เช่น คุณสมบัติและบทบาทหน้าที่ของบุคลากรต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้ประกอบอาหาร ตลอดจนผู้ทำความสะอาดศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

บุคลากรที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ นายกและปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนบุคลากรซึ่งทำหน้าที่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อาทิ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้ประกอบอาหารและผู้ทำความสะอาด เป็นต้น โดยบุคลากรที่เกี่ยวข้องจะต้องมีคุณสมบัติ บทบาทหน้าที่และควมรับผิดชอบในการบริหารจัดการเพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินงานให้การศึกษาและพัฒนาสำหรับเด็ก ได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการด้วยความเหมาะสม และเป็นไปตามความต้องการของท้องถิ่น ดังนี้

1.2 ด้านคุณสมบัติของบุคลากร

ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ นายกเทศมนตรี นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดเทศบาล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล รวมถึงผู้บริหารการศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการกอง หัวหน้ากองการศึกษา ควรมึคุณสมบัติที่สำคัญ มีความรู้ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญในการดำเนินงานด้านการให้การศึกษา และพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก มีนโยบายแผนและงบประมาณเพื่อการดำเนินงานที่ชัดเจนในการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กให้มีคุณภาพ

1.2.1 หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีสถานภาพเป็นพนักงานส่วนท้องถิ่นหรือพนักงานจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรฐานทั่วไปหรือหลักเกณฑ์เกี่ยวกับพนักงานส่วนท้องถิ่นหรือพนักงานจ้าง ที่ออกตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และควรมีคุณสมบัติ ดังนี้

1.2.1.1 มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษาขึ้นไปสาขาวิชาเอกอนุบาลศึกษา หรือปริญญาอื่นๆ ที่คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่นรับรอง และมีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี

1.2.1.2 มีคุณสมบัติทั่วไป และคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งตามมาตรฐานทั่วไปที่คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่นกำหนด

1.2.1.3 มีความรู้ด้านโภชนาการ และอาหารเป็นอย่างดี

1.2.1.4 ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี

1.2.1.5 ไม่มีประวัติการกระทำผิดต่อเด็ก หรือละเมิดสิทธิเด็ก

1.2.1.6 ไม่เป็นผู้เคยต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ความผิดที่เป็นลหุโทษ หรือความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท

1.2.1.7 แพทย์ให้การรับรองว่ามีสุขภาพจิตดี สุขภาพแข็งแรงไม่เป็นโรคติดต่อร้ายแรง ไม่เป็นผู้วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ และไม่เป็นผู้ติดสารเสพติด

1.2.2 ผู้ดูแลเด็ก มีวุฒิการศึกษาตามที่คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่นกำหนด มีสถานภาพเป็นพนักงานส่วนท้องถิ่นหรือพนักงานจ้างตามมาตรฐานทั่วไป หรือหลักเกณฑ์เกี่ยวกับพนักงานจ้างที่ออกตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และควรมีคุณสมบัติ ดังนี้ (คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบล. 2547 : 3)

1.2.2.1 มีคุณสมบัติทั่วไป และคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งตามมาตรฐานทั่วไปที่คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่นกำหนด

1.2.2.2 ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี

1.2.2.3 ไม่มีประวัติการกระทำผิดต่อเด็ก หรือละเมิดสิทธิเด็ก

1.2.2.4 ไม่เป็นผู้เคยต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ความผิดที่เป็นลหุโทษ หรือ ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท

1.2.2.5 แพทย์ให้การรับรองว่ามีสุขภาพจิตดี สุขภาพแข็งแรง ไม่เป็นโรคติดต่อร้ายแรง ไม่เป็นผู้วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบและไม่เป็นผู้ติดสารเสพติด

1.2.2.6 มีระดับวุฒิภาวะและ บุคลิกลักษณะเหมาะสม ทั้งด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม มีความตั้งใจปฏิบัติงานด้วยความรัก ความอ่อนโยน เอื้อต่อการปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลเด็กอย่างเหมาะสม

1.2.2.7 เป็นบุคคลที่มีความรักเด็ก มีอุปนิสัยสุชุม เข้มแข็ง และมีความขยันอดทน

1.2.2.8 มีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี

1.2.3 ผู้ประกอบอาหาร มีสถานภาพเป็นพนักงานจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและควรมีสมบัติที่สำคัญ ดังนี้

มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับผู้ดูแลเด็ก ยกเว้น วุฒิการศึกษา ควรจบการศึกษาไม่ต่ำกว่าภาคบังคับและควรเป็นผู้มีความรู้เรื่อง โภชนาการและอาหารเป็นอย่างดี

1.2.4 ผู้ทำความสะอาด มีสถานภาพเป็นพนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและควรมีคุณสมบัติที่สำคัญ ดังนี้

มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับผู้ดูแลเด็ก ยกเว้น วุฒิการศึกษา ควรจบการศึกษาไม่ต่ำกว่าภาคบังคับ

1.3 ด้านการบริหารจัดการ

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พุทธศักราช 2542 ซึ่งออกมาตามในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้บัญญัติอำนาจและหน้าที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภทรับผิดชอบการบริหารจัดการสาธารณะให้แก่ประชาชนในพื้นที่ ซึ่งรวมถึงการจัดการศึกษาด้วย และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ซึ่งให้เป็นกฎหมายแม่บททางการศึกษาก็ได้บัญญัติไว้ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาระดับใดก็ได้ ตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ ประกอบกับแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดทำ โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อให้เป็นการกระจายโอกาสให้ประชาชนผู้ปกครองได้รับบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้เป็นไปตามนโยบายและวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1.3.1 นโยบาย

จัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (อายุ 3 – 5 ปี) ด้วยความร่วมมือของชุมชน เพื่อกระจายโอกาสเตรียมความพร้อม และพัฒนาเด็กทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา

อย่างเหมาะสมตามวัย และเต็มตามศักยภาพ ตลอดจนเพื่อแบ่งเบาภาระของผู้ปกครองและเป็นพื้นฐานของการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

1.3.2 เป้าหมาย

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบในการบริหารและจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพตามหลักวิชาการ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง และด้วยความร่วมมือของประชาชนในชุมชนท้องถิ่นนั้นๆ

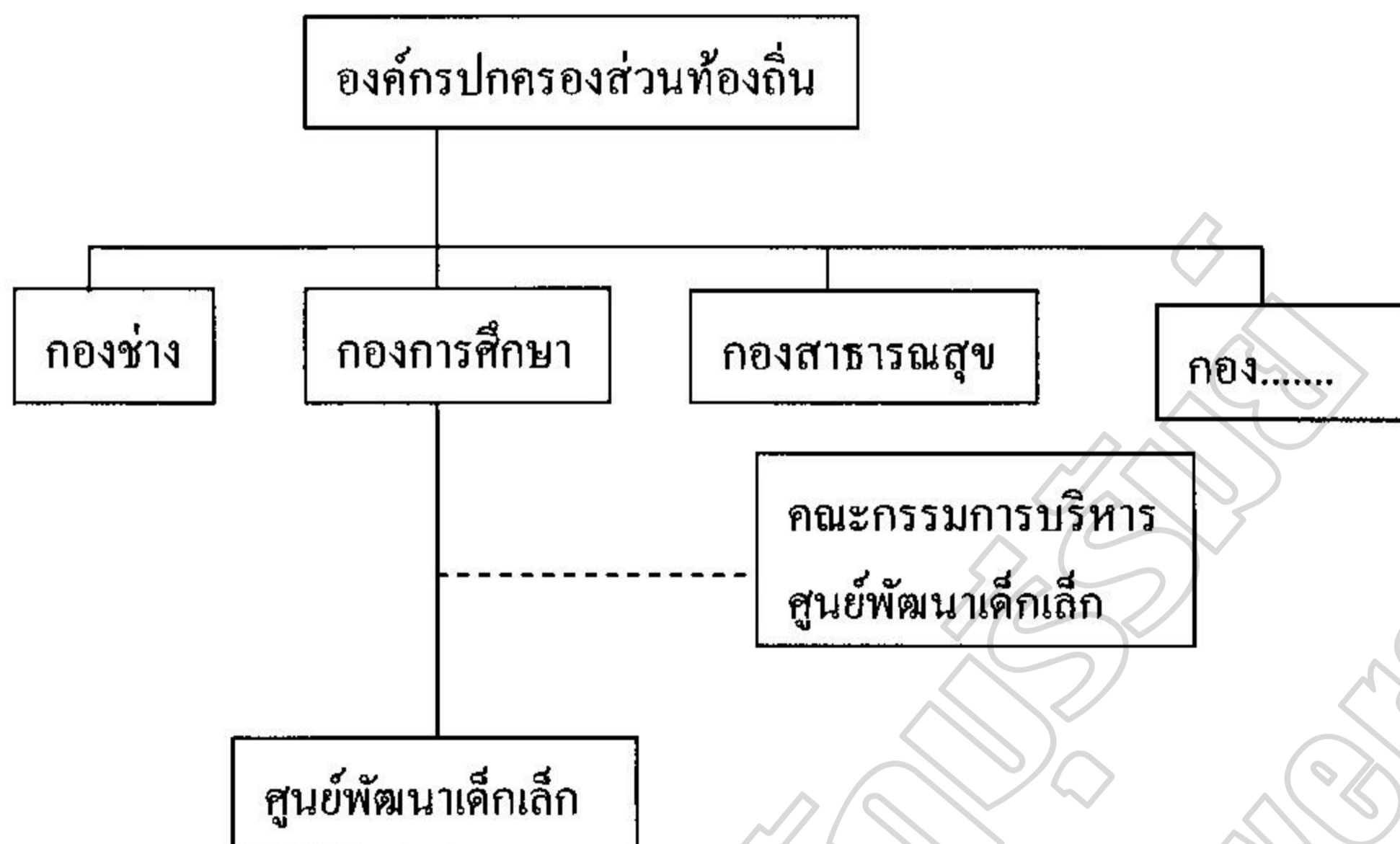
1.3.3 วัตถุประสงค์

- เพื่อส่งเสริม และสนับสนุนให้เด็กได้รับการดูแลที่ถูกต้องลักษณะได้รับการฝึกฝนพัฒนาตามวัยและเต็มตามศักยภาพ
- เพื่อพัฒนาความพร้อมของเด็กในทุกๆ ด้านแบบองค์รวม ตามจิตวิทยาพัฒนาการและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย
- เพื่อกระตุ้นให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัด และพัฒนาความพร้อมของเด็กก่อนเข้าเรียนในระดับประถมศึกษา ตลอดจนส่งเสริมให้ครอบครัวเป็นฐานในการเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กได้อย่างถูกวิธี
- เพื่อส่งเสริม สนับสนุนความร่วมมือ ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับชุมชน ให้สามารถร่วมกันวางแผน และดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายได้
- เพื่อแบ่งเบาภาระการอบรมเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยให้สามารถออกไปประกอบอาชีพได้โดยสะดวก และเป็นโอกาสในการพัฒนาความพร้อมสำหรับเด็กทุกคนให้ได้รับการพัฒนาอย่างทั่วถึง
- เพื่อให้การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นไปอย่างเหมาะสมและมีคุณภาพ

1.3.4. การจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประสงค์จะจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีสถานที่ อาคาร และดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

- ความต้องการของชุมชน
- ความต้องการในการส่งเด็กเข้าเรียน ควรมีเด็กที่รับบริการ อายุ 3 – 5 ไม่น้อยกว่า 20 คน ขึ้นไป
- ความต้องการให้ศูนย์จัดบริการ
- รูปแบบการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังภาพประกอบ 2.1

ภาพประกอบ 2.1 โครงสร้างการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ที่มา : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (ม.ป.ป. : 10)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาอบหมายให้ผู้ดำรงตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษาหรือพนักงานจ้างที่มีคุณสมบัติเพื่อแต่งตั้งเป็นหัวหน้าศูนย์ และแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยมีหัวหน้าศูนย์รับผิดชอบการดำเนินงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดทำแผนดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และอนุมัติขอความคิดเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อนำเข้าสู่แผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และจัดทำมติเพื่อขอรับความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่นต่อไป

จัดทำโครงการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำโครงการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อเสนอขอรับงบประมาณในการดำเนินการจากผู้มีอำนาจอนุมัติจัดทำระเบียบ / ข้อบังคับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าด้วยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำระเบียบ หรือข้อบังคับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าด้วยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดทำประกาศจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำประกาศจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประกาศให้สาธารณชนทราบการยุบ / เลิก หรือรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

เมื่อจำนวนเด็กเล็กที่รับบริการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอต่อการจัดชั้นเรียนและกิจการเรียน หรือกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประสงค์จะรวม

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตั้งแต่ 2 แห่งขึ้นไปเป็นแห่งเดียวกันให้คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นผู้พิจารณาเสนอต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้พิจารณาขุดลอกหรือรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก นั้นตามความจำเป็นและเหมาะสม และเมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำประกาศขุดลอก หรือ รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแล้ว ให้รายงานจังหวัดและกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบ

แนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จะต้องคำนึงถึงขอบข่ายของงาน สายการบังคับบัญชาและระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทั้งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 ที่ กำหนด ให้สถานศึกษาต้องบริหารจัดการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด โดยจะต้องจัดให้มีการประเมินตนเองทุกปีเพื่อตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการจัดการศึกษาของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังนั้น เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถให้การดูแลและพัฒนาจัดการพัฒนาเด็กเล็กให้ครอบคลุม ลักษณะงาน ดังนี้งานบุคลากรและการบริหารจัดการงานอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย งานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร งานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน งานธุรการการเงินและพัสดุ

ทั้งนี้ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดให้มีผู้รับผิดชอบงานดังกล่าวโดยแบ่ง และ มอบหมายงานตามความถนัด ความสามารถและลักษณะของงานที่ต้องดำเนินการ ทั้ง 5 งาน อย่างไรก็ตาม ในการแบ่งงานดังกล่าวควรคำนึงถึงความพร้อมและศักยภาพของแต่ละศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กจากรวมลักษณะงานวิชาการและงานกิจกรรม นักเรียนเป็นงานกลุ่มเดียวกัน และ / หรือ รวมลักษณะงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมกับงาน ธุรการ การเงิน พัสดุ เป็นงานกลุ่มเดียวกันเป็นต้น

2. ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

เป็นการกำหนดมาตรฐานสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ดังนี้

2.1 มาตรฐานด้านอาคารสถานที่

เป็นการกำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับพื้นที่ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ตั้ง จำนวนชั้นของ อาคาร ทางเข้า – ออก และประตูหน้าต่างตลอดจนพื้นที่ใช้สอยอื่น ๆ

2.1.1 ที่ตั้ง

สถานที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรอยู่ในพื้นที่ซึ่งมีขนาดเหมาะสมและต้อง ไม่อยู่ในพื้นที่ ซึ่งอาจเสี่ยงต่ออันตราย ได้แก่ บริเวณชนถ่ายแก๊ส น้ำมัน สารเคมี หรือสารพิษ มลภาวะทางอากาศ แสง และเสียงที่มากเกินไปจนหากไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ต้องมีมาตรการป้องกัน ภาวะภัยต่างๆ ตามมาตรฐานความจำเป็นและเหมาะสม

2.1.2 จำนวนชั้นของอาคาร

ตัวอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีจำนวนชั้นไม่เกิน 2 ชั้น นับจากพื้น หากสูงเกินกว่า 2 ชั้น ต้องมีมาตรการป้องกันอัคคีภัย และอุบัติเหตุต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นตามความเหมาะสมและความสูงของตัวห้อง ไม่ควรน้อยกว่า 2.40 เมตร นับจากพื้นถึงเพดาน

2.1.3 ทางเข้า – ออก และประตูหน้าต่าง

ทางเข้า – ออก จากตัวอาคารต้องมีความเหมาะสมสามารถเคลื่อนย้ายเด็กออกจากตัวอาคารได้สะดวก หากเกิดอุบัติเหตุหรือเหตุร้ายแรงใดๆ ขึ้น โดยอย่างน้อยต้องมีทางเข้า – ออก 2 ทาง และแต่ละทางนั้น ควรมีความกว้างประมาณ 80 เซนติเมตร

2.1.4 ประตู – หน้าต่าง

ประตู – หน้าต่าง ต้องมีความแข็งแรง อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี มีขนาดและจำนวนเหมาะสมกับขนาดพื้นที่ของห้อง และความสูงของหน้าต่าง ควรอยู่ที่ประมาณ 80.00 เซนติเมตร นับจากพื้นให้เด็กมองเห็นสิ่งแวดล้อมได้กว้างและชัดเจน นอกจากนี้ บริเวณ ประตู – หน้าต่าง ไม่ควรมีสิ่งกีดขวางใดๆ มาปิดกั้น ช่องทางลมและแสงสว่าง

2.1.5 พื้นที่ใช้สอย

พื้นที่ใช้สอย ต้องจัดให้มีบริเวณพื้นที่ในอาคารที่สะอาด ปลอดภัย และเพียงพอเหมาะสมกับการปฏิบัติกิจกรรมของเด็ก เช่น การเล่น การเรียนรู้ การรับประทานอาหาร และการนอน โดยแยกเป็นสัดส่วนจากห้องรับประทานอาหาร ห้องส้วม และที่พักของเด็กป่วยโดยเฉลี่ยประมาณ 2.00 ตารางเมตรต่อเด็ก 1 คน นอกจากนี้พื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กอาจจัดแยกเป็นห้องเฉพาะ หรือจัดรวมเป็นห้องเอนกประสงค์ที่ใช้สำหรับจัดกิจกรรมที่หลากหลายโดยใช้พื้นที่เดียวกันแต่ต่างเวลาและอาจปรับเปลี่ยนวัสดุอุปกรณ์ หรือย้ายเครื่องเรือนตามความเหมาะสมและข้อจำกัดของพื้นที่ ดังนี้

2.1.5.1 บริเวณพื้นที่สำหรับการนอน ต้องคำนึงถึงความสะอาดเป็นหลัก อากาศถ่ายเทได้สะดวกและอุปกรณ์เครื่องใช้เหมาะสมกับจำนวนเด็ก มีพื้นที่เฉลี่ยประมาณ 2.00 ตารางเมตรต่อเด็ก 1 คน โดย

- จัดให้มีการระบายอากาศที่ดี ปลอดภัย ไม่มีเสียงรบกวน และแสงสว่างไม่จ้าเกินไป อุปกรณ์เครื่องนอนต่างๆ มีความสะอาดโดยนำไม้ปัดฝุ่นตากแดดอย่างน้อย สัปดาห์ละ 1 ครั้ง

- จัดแยกเครื่องนอน หมอน ผ้าห่ม สำหรับเด็กแต่ละคน โดยเขียนหรือปักชื่อไว้ ไม่ใช้ร่วมกัน เพื่อป้องกันการแพร่กระจายเชื้อโรค

- ผนังตรวจตราดูแลไม่ให้มีสัตว์ หรือแมลงต่างๆ มารบกวน ในบริเวณพื้นที่สำหรับการนอน

2.1.5.2 บริเวณพื้นที่สำหรับการเล่นและพัฒนาเด็ก ควรออกแบบให้มีพื้นที่สำหรับการเรียนรู้รวมกลุ่มและแยกกลุ่มย่อยในกิจกรรมการเรียนรู้อิสระ การเล่นสร้างสรรค์หรือการอ่านหนังสือ เล่นต่อแท่งไม้ที่ต้องการมุมเงยและมีพื้นที่สำหรับการเล่นที่เลอะหรือเปียกต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของเด็กเป็นหลัก โดยมีวัสดุอุปกรณ์ที่ป้องกันการเกิดอุบัติเหตุและมีอุปกรณ์หรือเครื่องเล่นที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก

2.1.5.3 บริเวณพื้นที่รับประทานอาหารต้องคำนึงถึงความสะดวกเป็นหลัก โดยมีอากาศถ่ายเทได้โดยสะดวก มีแสงสว่างพอเหมาะ มีอุปกรณ์เครื่องใช้ที่เพียงพอและเหมาะสมกับจำนวนเด็ก ทั้งนี้ บริเวณห้องอาหาร โต๊ะ เก้าอี้ ที่ใช้สำหรับรับประทานอาหารต้องทำความสะอาดอย่างสม่ำเสมอและควรจัดให้มีวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้มีขนาดเหมาะสมกับตัวเด็กมีสภาพแข็งแรงและใช้งานได้ดี

2.1.5.4 บริเวณที่พักเด็กป่วย ต้องแยกเป็นสัดส่วน มีอุปกรณ์ปฐมพยาบาล ตู้ยาเครื่องเวชภัณฑ์ที่จำเป็นและเด็กต้องอยู่ในสายตาของผู้ดูแลตลอดเวลา กรณีไม่สามารถจัดห้องพักเด็กป่วยเป็นการเฉพาะได้ ต้องจัดให้มีที่พักเด็กป่วยแยกเป็นสัดส่วนตามความเหมาะสม

2.1.5.5 บริเวณสถานที่ประกอบอาหารหรือห้องครัว ต้องแยกห่างจากบริเวณพื้นที่สำหรับเด็กพอสมควรและมีเครื่องใช้ที่จำเป็น รวมทั้งที่ล้าง และเก็บภาชนะเครื่องใช้ต่างๆ ที่ถูกสุขลักษณะ โดยเน้นเรื่องความสะดวกและความปลอดภัยเป็นหลัก

2.1.5.6 บริเวณพื้นที่สำหรับใช้ทำความสะอาดตัวเด็ก ต้องจัดให้มีบริเวณที่ใช้สำหรับทำความสะอาดตัวเด็ก และมีอุปกรณ์ที่จำเป็นตามสมควรอย่างน้อยต้องมีที่ล้างมือและแปรงสีฟัน ในขนาดและระดับความสูงที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย ในกรณีที่มีห้องอาบน้ำจะต้องมีแสงสว่างเพียงพอมีอากาศถ่ายเทได้โดยสะดวกและพื้นไม่ลื่น

2.1.5.7 ห้องส้วมสำหรับเด็ก ต้องจัดให้มีห้องส้วมสำหรับเด็ก โดยเฉลี่ย 1 แห่งต่อเด็ก 10 – 12 คน โถส้วมมีขนาดเหมาะสมกับตัวเด็ก โดยมีฐานส้วมที่เด็กสามารถก้าวขึ้นได้ง่ายมีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้สะดวกและพื้นไม่ลื่น หากมีประตูจะต้องไม่ใส่กลอน หรือกุญแจ และมีส่วนสูงที่สามารถมองเห็นเด็กได้จากภายนอกและไม่ควรไกลจากห้องพัฒนาเด็กหากห้องส้วมอยู่ภายนอกอาคาร จะต้องไม่ตั้งอยู่ในที่ลับตาคน กรณีที่ไม่สามารถทำห้องส้วมสำหรับเด็กเป็นเฉพาะได้ อาจดัดแปลงห้องส้วมที่มีอยู่แล้วให้เหมาะสมและปลอดภัยสำหรับเด็ก

2.1.5.8 ห้องเอนกประสงค์ สำหรับใช้จัดกิจกรรมพัฒนาเด็ก การรับประทานอาหารหรือการนอน คำนึงถึงความสะดวกและการจัดพื้นที่ใช้สอยให้เหมาะสมกับลักษณะของ

กิจกรรมหากเป็นอาคารชั้นเดียวต้องมีฝ้าใต้หลังคา หากเป็นอาคารที่มีน้อยกว่า 1 ชั้น ควรจัดให้ชั้นบนสุดมีฝ้าใต้หลังคา โดยมีความสูงจากพื้นถึงเพดานไม่น้อยกว่า 2.40 เมตร แต่กรณีที่มีความสูงเกินกว่า 2.40 เมตร อาจไม่มีฝ้าใต้เพดานก็ได้

2.1.5.9 บริเวณพื้นที่เก็บสิ่งปฏิกูล จะต้องมียุ้งที่เก็บสิ่งปฏิกูลทั้งภายใน และภายนอกตัวอาคาร โดยมีจำนวนและขนาดเพียงพอ ถูกสุขลักษณะ และมีการกำจัดสิ่งปฏิกูลทั้งภายในทุกวัน

2.1.5.10 บันได ควรมีความกว้างและช่วง ไม่น้อยกว่า 1.00 เมตร ลูกตั้งของบันได สูงไม่เกิน 17.50 เซนติเมตร ลูกนอนกว้างไม่น้อยกว่า 90.00 เซนติเมตร มีราวเดินเหมาะสำหรับเด็กได้เกาะขึ้นบันได และระยะห่างของลูกกรง ต้องไม่เกิน 17.00 เซนติเมตร เครื่องใช้เฟอร์นิเจอร์ควรมีระดับความสูงและขนาดที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย ให้เด็กสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้อย่างสม่ำเสมอด้วยตนเอง โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของเด็กเป็นสิ่งสำคัญ

2.2 มาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อม

เป็นการกำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกตัวอาคาร เช่น แสงสว่าง เสียง การถ่ายเทอากาศ สภาพพื้นที่ภายในอาคาร รั้ว สภาพแวดล้อมและมลภาวะ

2.2.1 ภายในอาคาร

ควรเป็นแสงสว่างจากธรรมชาติ สม่ำเสมอทั่วทั้งห้อง เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็ก เช่น มีแสงสว่างเพียงพอ ในการอ่านหนังสือได้อย่างสบายตา เป็นต้น ไม่ควรให้เด็กอยู่ในห้องที่ใช้แสงสว่างจากไฟฟ้าต่อเนื่องนานกว่า 2 – 3 ชั่วโมง เพราะจะทำให้เกิดภาวะเครียดและมีผลถึงฮอร์โมนการเติบโตของเด็ก

เสียงต้องอยู่ในระดับที่ไม่ดังเกิน (ระหว่าง 60 – 80 เดซิเบล) อาคารควรจะต้องอยู่ในบริเวณที่มีระดับเสียงเหมาะสม

ควรมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก โดยมีพื้นที่ของหน้าต่าง ประตู และช่องลมรวมกันแล้วไม่น้อยกว่า ร้อยละ 20 ของพื้นที่ห้อง กรณีที่เป็นกระจกหรืออยู่ในบริเวณ โรงงานที่มีมลพิษ ต้องติดเครื่องฟอกอากาศและมีเครื่องปรับอากาศอย่างเหมาะสมสำหรับบริเวณที่มีเด็กอยู่ต้องเป็นเขตปลอดบุหรี่

2.2.2 ภายนอกอาคาร

ควรมีรั้วกันบริเวณให้เป็นสัดส่วน เพื่อความปลอดภัยของเด็กและควรมีทางเข้า – ออกไม่น้อยกว่า 2 ทาง กรณีทางเดียวต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่า 2.00 เมตร

ควรมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะและตั้งอยู่ห่างจากแหล่งอบายมุข ฝุ่นละออง กลิ่น หรือเสียงที่รบกวน มีการจัดระบบสุขาภิบาล การระบายน้ำ การระบายอากาศและการจัดเก็บสิ่ง ปรักฎูลให้เหมาะสม ไม่ปล่อยให้เป็นแหล่งเพาะ หรือแพร่เชื้อโรค โดยเฉพาะต้องกำจัดสิ่งปรักฎูลทุก วัน

2.2.3 พื้นที่เล่นกลางแจ้ง

ต้องมีพื้นที่เล่นกลางแจ้ง เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 2.00 ตารางเมตร ต่อจำนวนเด็ก 1 คน โดยจำเป็นต้องให้มีเครื่องเล่นกลางแจ้งที่ปลอดภัย และมีพอสมควรกับจำนวนเด็ก ในกรณีที่ ไม่สามารถจัดให้มีที่เล่นกลางแจ้ง เป็นการเฉพาะ หรือในสถานที่อื่นๆ ได้ ก็ควรปรับใช้ในบริเวณที่ร่ มแทน โดยมีพื้นที่ตามเกณฑ์กำหนดหรืออาจจัดกิจกรรมกลางแจ้งสำหรับเด็กในสถานที่อื่นๆ ที่ เหมาะสม เช่น ในบริเวณวัด หรือ ในสวนสาธารณะ เป็นต้น โดยต้องให้เด็กปฐมวัยมีกิจกรรม กลางแจ้งอย่างน้อย 1 ชั่วโมง ในแต่ละวัน

2.2.4 ระเบียง

ต้องมีความกว้างของระเบียงไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร และหากมีที่นั่งตาม ระเบียงด้วย ระเบียงต้องกว้างไม่น้อยกว่า 1.75 เมตร ของระเบียงต้องสูงจากที่นั่งไม่น้อยกว่า 70.00 เซนติเมตร นอกจากนี้ควรตรวจสอบสภาพความคงทนแข็งแรง และสภาพการใช้งานที่ปลอดภัย สำหรับเด็กด้วย

2.3 มาตรฐานด้านความปลอดภัย

เป็นการกำหนดมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัย เช่น การกำหนดมาตรการ ป้องกันความปลอดภัย และมาตรการเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉิน

2.3.1 มาตรการป้องกันความปลอดภัย

- ติดตั้งระบบและอุปกรณ์ในการรักษาความปลอดภัย หรือเครื่องตัดไฟ ภายในบริเวณอาคาร
- ติดตั้งเครื่องดับเพลิงอย่างน้อย 1 เครื่อง ในแต่ละชั้นของอาคาร
- ติดตั้งปลั๊กไฟให้สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร ถ้าติดตั้งต่ำกว่าที่กำหนด จะต้องมีฝาปิดครอบ เพื่อป้องกันไม่ให้เด็กเล่นได้และควรหลีกเลี่ยงการใช้สายไฟต่อพวง
- หลีกเลี่ยงเครื่องใช้ไฟฟ้า และอุปกรณ์ต่างๆ ซึ่งทำด้วยวัสดุที่แตกหักง่ายหรือ แหวมคม หากเป็นไปได้ ต้องไม่มีเสี้ยนไม้ หรือ แหวมคม
- จัดให้มีตู้เก็บยา และเครื่องเวชภัณฑ์สำหรับการปฐมพยาบาล วางไว้อยู่ในที่ สูง สะดวกต่อการหยิบใช้ และเก็บไว้ในที่ปลอดภัยให้พ้นมือเด็ก

- ใช้วัสดุกันลื่น ในบริเวณห้องน้ำ – ห้องส้วม และเก็บสารจำพวกเคมี หรือน้ำยาทำความสะอาดไว้ในที่ปลอดภัย ให้พ้นมือเด็ก

- ไม่มีหลุม หรือบ่อน้ำ ที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็กในบริเวณโดยรอบตัวอาคาร รวมทั้งไม่ควรปลูกต้นไม้ที่มีหนามแหลม

- มีระบบการล็อกประตูในการเข้า – ออกนอกบริเวณอาคาร สำหรับเจ้าหน้าที่ เปิด – ปิดได้ ควรมิกริงสัญญาณเรียกไว้ที่หน้าประตู สำหรับห้องครัว และที่ประกอบอาหาร ควรมีประตูเปิด – ปิด ที่ปลอดภัย เด็กเข้าไปไม่ได้

- ติดตั้งอุปกรณ์เพื่อป้องกันพาหนะนำโรคและมีมาตรการป้องกันด้านสุขอนามัย

- มีตู้หรือชั้นเก็บวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการเรียนรู้ที่แข็งแรง มั่นคง สำหรับวัสดุอุปกรณ์ ที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็กนั้น ควรจัดแยกให้พ้นมือเด็ก

- เครื่องใช้เฟอร์นิเจอร์ ควรมีระดับความสูงและขนาดที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยให้เด็กสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างสม่ำเสมอด้วยตนเอง

2.3.2 มาตรการเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉิน

- มีการฝึกซ้อมสำหรับการป้องกันอุบัติเหตุอุบัติภัยอย่างสม่ำเสมอ ไม่น้อยกว่าปีละ 1 ครั้ง

- มีการฝึกอบบรมบุคลากร ในเนื้อหาด้านการปฐมพยาบาลเบื้องต้น การป้องกันอุบัติภัยและความเจ็บป่วยฉุกเฉินของเด็ก

- มีหมายเลข โทรศัพท์ฉุกเฉินของส่วนราชการต่างๆ เช่น สถานีอนามัย สถานีตำรวจ หน่วยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โรงพยาบาล ไว้เพื่อติดต่อได้อย่างทันท่วงทีกรณีเกิดเหตุการณ์คับขัน หรือจำเป็นที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็กและควรมีอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ สำหรับการปฐมพยาบาลติดประจำไว้ในที่เปิดเผย

- มีสมุดบันทึกข้อมูลสุขภาพและพัฒนาการของเด็กประจำไว้ กรณีอาจต้องพาเด็กไปพบแพทย์

3. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

เป็นการกำหนดมาตรฐานสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ได้แก่ คุณลักษณะของเด็กที่พึงประสงค์ 12 ประการ คุณลักษณะตามวัย ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา การจัดประสบการณ์ ตลอดจนการจัดกิจกรรมประจำวันสำหรับเด็ก เป็นต้น

3.1 มาตรฐานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

การศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรม เลี้ยงดู และการใช้การศึกษาไปพร้อมๆ กัน เด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล โดยมีจุดมุ่งหมายซึ่งถือเป็น มาตรฐาน ดังนี้

3.1.1 คุณลักษณะที่พึงประสงค์

- ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขอนามัยที่ดี
- กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน
- มีสุขภาพจิตดี และมีความสุข
- มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม
- ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และรักการออกกำลังกาย
- ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
- รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย
- อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม
- ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
- มีความสามารถในการคิดและการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย
- มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
- มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีทักษะในการแสวงหาความรู้

3.1.2 คุณลักษณะตามวัย

- อายุ 3 ปี ได้แก่ กระโดดขึ้นลงอยู่กับที่ได้ รับลูกบอลด้วยมือและลำตัวได้ เดินขึ้นบันไดสลับเท้าได้ เขียนรูปร่างกลมตามแบบได้ ใช้กรรไกรมือเดียวได้ เป็นต้น
- อายุ 4 ปี ได้แก่ กระโดดขาเดียวอยู่กับที่ได้ รับลูกบอลด้วยมือและลำตัวได้ เดินขึ้น - ลงบันไดสลับเท้าได้ ตัดกระดาษเป็นเส้นตรงได้ เขียนรูปสี่เหลี่ยมตามแบบได้ กระดาษกระเบื้องไม่ชอบอยู่เฉย เป็นต้น
- อายุ 5 ปี ได้แก่ กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่องได้ รับลูกบอลที่กระดอนขึ้นจากพื้นได้ด้วยมือทั้งสอง ขัน - ลงบันไดสลับเท้าได้อย่างคล่องแคล่ว เขียนรูปสามเหลี่ยมตามแบบได้ ตัดกระดาษตามแนวเส้นโค้งที่กำหนด ใช้กล้ามเนื้อเล็กได้ดี เช่น ตัดกระดาษ ผูกเชือกกรองเท้า ฯลฯ

3.1.3 พัฒนาการด้านอารมณ์ และ จิตใจ

- อายุ 3 ปี ได้แก่ แสดงอารมณ์ตามความรู้สึก ชอบที่จะให้ผู้ใหญ่พอใจและได้รับคำชมเชย กลัวการพลัดพรากจากผู้เลี้ยง เป็นต้น
- อายุ 4 ปี ได้แก่ แสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับสถานการณ์เริ่มรู้จักชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่น ชอบท้าทายผู้ใหญ่ ต้องการให้มีคนฟังคนสนใจ เป็นต้น
- อายุ 5 ปี ได้แก่ แสดงอารมณ์ ได้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสม ชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่น ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยลง เป็นต้น

3.1.4 พัฒนาการด้านสังคม

- อายุ 3 ปี ได้แก่ รับประทานอาหารได้ด้วยตนเอง ชอบเล่นแบบคู่ขนาน เล่นของชนิดเดียวกัน แต่ต่างคนต่างเล่น เล่นสมมุติได้รู้จักรอคอย เป็นต้น
- อายุ 4 ปี ได้แก่ แต่งตัวได้ด้วยตนเอง ไปห้องส้วมได้เอง เล่นร่วมกับคนอื่นได้ รอคอยตามลำดับก่อน – หลัง แบ่งของให้คนอื่นเก็บของเล่นเข้าที่ได้ เป็นต้น
- อายุ 5 ปี ได้แก่ ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเอง เล่นหรือทำงานโดยมีจุดมุ่งหมายร่วมกับผู้อื่นได้ พบผู้ใหญ่รู้จักไหว้ทำความเคารพ รู้จักขอบคุณเมื่อรับของจากผู้ใหญ่ รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย เป็นต้น

3.1.5 พัฒนาด้านสติปัญญา

- อายุ 3 ปี ได้แก่ บอกชื่อของตนเองได้ ขอความช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา สนทนาและโต้ตอบ / เล่าเรื่องด้วยประโยคสั้นๆ ได้สนใจนิทานและเรื่องราวต่างๆ ร้องเพลง ท่องคำกลอน คำคล้องจองต่างๆ และแสดงท่าเลียนแบบได้ รู้จักใช้คำถาม “อะไร” สร้างผลงานตามความคิดของตนเองอย่างง่าย ๆ เป็นต้น
- อายุ 4 ปี ได้แก่ จำแนกสิ่งต่างๆ ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้บอกชื่อและนามสกุลของตนเองได้ พยายามแก้ปัญหาด้วยตนเองหลังจากได้รับคำชี้แนะ สนทนาโต้ตอบ / เล่าเรื่องใช้คำถาม “ทำไม” เป็นต้น
- อายุ 5 ปี ได้แก่ บอกความแตกต่างของกลิ่น สี เสียง รส รูปร่างจัดหมวดหมู่สิ่งของได้ บอกชื่อ – สกุล อายุ ตนเองได้ พยายามหาวิธีแก้ปัญหาด้วยตนเอง สนทนาโต้ตอบ – เล่าเรื่องได้ สร้างผลงานตามความคิดตนเอง โดยมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น เริ่มเข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรม นับปากเปล่าได้ถึง 20 เป็นต้น

3.1.6. การจัดประสบการณ์

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย อายุ 3 – 5 ปี ไม่จัดเป็นรายวิชาแต่จัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาโดยมีหลักการและแนวทางการจัดประสบการณ์ ดังนี้

- จัดประสบการณ์การเล่น และการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กเล็ก โดยองค์รวมและ
อย่างต่อเนื่อง
- เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่าง
บุคคลและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่
- จัดให้เด็กได้รับการพัฒนา โดยให้ความสำคัญทั้งกับกระบวนการและส่วนหนึ่ง
ของการจัดประสบการณ์
- จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่ง
ของการจัดประสบการณ์

3.1.7 แนวทางการจัดประสบการณ์

- จัดประสบการณ์สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการคือ เหมาะสมกับอายุวุฒิภาวะ
และระดับการพัฒนา เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ
- จัดประสบการณ์สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้ คือ เด็กได้ลงมือ
กระทำ เรียนรู้ผ่านประสบการณ์ทั้ง 5 ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิด
แก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง
- จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการ คือ บูรณาการทั้งทักษะและสาระการ
เรียนรู้
- จัดประสบการณ์ให้เด็กได้เริ่มคิด วางแผน ตัดสินใจ ลงมือกระทำและนำเสนอ
ความคิด โดยผู้สอนเป็นผู้สนับสนุน อำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก
- จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่นและผู้ใหญ่ ภายใต้
สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ บรรยากาศที่อบอุ่นมีความสุข และเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบ
ร่วมมือในลักษณะต่างๆ กัน
- จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย
และอยู่ในวัยของเด็ก

- จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดี และทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

- จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่วางแผนไว้ล่วงหน้าและแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริง โดยไม่ได้คาดการณ์ไว้

- ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ ทั้งการวางแผน สนับสนุน สื่อการสอน การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการ

- จัดทำสารนิเทศ ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก เป็นรายบุคคล นำมาไตร่ตรอง และใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กและการวิจัยในชั้นเรียน

3.1.8 การจัดกิจกรรมประจำวัน

กิจกรรมสำหรับเด็กอายุ 3 – 5 ปี สามารถนำมาจัดเป็นกิจกรรมประจำวันได้หลายรูปแบบซึ่งเป็นการช่วยให้ทั้งผู้สอนและเด็กทราบว่าแต่ละวันจะทำกิจกรรมอะไร เมื่อใด และอย่างไร การจัดกิจกรรมประจำวันมีหลักการจัดและขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน ดังนี้

- กำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็กในแต่ละวัน

- กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิด ทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ ไม่ควรใช้เวลาต่อเนื่องนานเกินกว่า 20 นาที

- กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรี เช่น การเล่นตามมุม การเล่นกลางแจ้ง ฯลฯ ใช้เวลาประมาณ 40 – 60 นาที

- กิจกรรมควรมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้อง และนอกห้องกิจกรรมที่ใช้กล้ำเนื้อใหญ่และกล้ำเนื้อเล็ก กิจกรรมที่เป็นรายบุคคล กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่มและผู้สอนเป็นผู้ริเริ่ม และกิจกรรมที่ใช้กำลังและไม่ใช้กำลังจัดให้ครบทุกประเภททั้งนี้ กิจกรรมที่ต้องออกกำลังกายควรจัดสลับกับกิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลังมากนัก เพื่อเด็กจะได้ไม่เหนื่อยเกินไป

3.1.9 ขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน

การเลือกกิจกรรมที่จะนำมาจัดในแต่ละวัน ควรครอบคลุมสิ่งต่อไปนี้

- การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อใหญ่ การเคลื่อนไหว และความคล่องแคล่วในการใช้อวัยวะต่างๆ จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นอิสระกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่น เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรี

- การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็ก การประสานสัมพันธ์ระหว่างมือและตา จึงควรจัดกิจกรรม โดยให้เด็กได้เล่นเครื่องเล่น เล่นเกม ต่อภาพ ฝึกช่วยเหลือตนเองในการแต่งกาย หยิบจับชิ้นส่วน ใช้อุปกรณ์ศิลปะ เช่น สีเทียน กรรไกร พู่กัน ดินเหนียว ฯลฯ

- การพัฒนาอารมณ์ จิตใจ และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่น กล้าแสดงออก มีวินัยในตนเอง รับผิดชอบซื่อสัตย์ ประหยัด เมตตา กรุณาเอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาทและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยและศาสนาที่นับถือ จึงควรจัดกิจกรรมต่างๆ ผ่านการเล่นให้เด็กได้มีโอกาสตัดสินใจเลือกได้รับการตอบสนองตามความต้องการ ได้ฝึกปฏิบัติโดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ตลอดเวลาที่โอกาสเอื้ออำนวย

- การพัฒนาสังคมนิสัย เพื่อให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดี แสดงออกอย่างเหมาะสม และอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวัน มีนิสัยรักการทำงาน รู้จักระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น จึงควรจัดให้เด็กได้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ เช่น รับประทานอาหาร พักผ่อนนอนหลับ ขับถ่าย ทำความสะอาด ร่างกาย เล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น ปฏิบัติตามกฎกติกาข้อตกลงของส่วนรวมเก็บของเข้าที่เมื่อเล่นหรือทำงานเสร็จ ฯลฯ

- การพัฒนาการคิด เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดรวบยอด สังเกต จำแนก เปรียบเทียบ จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับเหตุการณ์ แก้ปัญหา จึงควรจัดกิจกรรมให้เด็กได้สนทนา อภิปรายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เชิญวิทยากรมาพูดคุยกับเด็ก ค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ทดลองศึกษานอกสถานที่ รับประทานอาหาร หรือจัดให้เด็กได้เล่นเกมการศึกษาที่เหมาะสมกับวัย อย่างหลากหลาย ฝึกการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันและในการทำกิจกรรมทั้งที่เป็นกลุ่มย่อยกลุ่มใหญ่ หรือรายบุคคล

- การพัฒนาภาษา เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสใช้ภาษาสื่อสารถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่างๆ เด็กที่มีประสบการณ์ จึงควรจัดกิจกรรมทางภาษาให้มีความหลากหลายในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังให้เด็กรักการอ่านและบุคลากรต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักการจัดกิจกรรมทางภาษาที่เหมาะสมกับเด็กเป็นสำคัญ

- การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกและเห็นความสวยงามของสิ่งต่างๆ รอบตัว โดยใช้กิจกรรมศิลปะและดนตรีเป็นสื่อ ใช้การเคลื่อนไหวและจังหวะตามจินตนาการ ให้ประดิษฐ์สิ่งต่างๆ

อย่างอิสระตามความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของเด็ก เล่นบทบาทสมมติในมุมเล่นต่างๆ เล่นน้ำ เล่นทราย เล่นก่อสร้างสิ่งต่างๆ เช่น แท่งไม้ รูปทรงต่างๆ ฯลฯ

3.1.10 โภชนาการสำหรับเด็ก

เพื่อให้เด็กได้รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย ส่งผลต่อการเจริญเติบโตของเด็กตามพัฒนาการ ควรส่งเสริมให้เด็กรับประทานอาหารเช้า 5 หมู่ เด็กปฐมวัย ควรได้ดื่มน้ำสะอาดให้เพียงพอทุกๆ 45 นาที เพื่อให้สมองสามารถเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพ

4. ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน

เป็นการกำหนดมาตรฐานสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน เช่น การประชุมชี้แจงให้ราษฎรในชุมชนทราบถึงประโยชน์และความจำเป็นของการดำเนินงาน การจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์การจัดให้มีกองทุนส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงาน ตลอดจนการติดตามและประเมินผลรวมถึงการเข้ามามีส่วนร่วมจากชุมชน หรือประชาคมในท้องถิ่น

4.1 มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน

แนวทางการดำเนินงานด้านมาตรฐานการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากชุมชนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรดำเนินการตามแนวทางต่าง ๆ ดังนี้

4.1.1 จัดให้มีการประชุมชี้แจงให้ชุมชนทราบ ชี้นำให้เห็นประโยชน์และความจำเป็นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาเตรียมความพร้อมของเด็ก และชักชวนให้ชุมชนมีส่วนร่วมบริหารและช่วยเหลือในระหว่างดำเนินการ

4.1.2 จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นระยะ ๆ เพื่อกระชับความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับชุมชนอย่างต่อเนื่อง การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น ศิลปะพื้นบ้าน ร่วมจัดกิจกรรมนันทนาการ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ ซึ่งจะนำไปสู่ความเข้าใจและความผูกพันที่ดีต่อกันระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและชุมชน

4.1.3 มีการประสานงานและประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ประชาชน และหน่วยงานต่างๆ รับทราบ เพื่อที่จะมีผู้เข้ามาช่วยเหลือด้านต่างๆ ได้โดยการประชาสัมพันธ์อาจทำได้หลายรูปแบบ เช่น จัดทำเอกสาร คู่มือแผ่นพับ การออกไปเยี่ยมบ้านเด็ก

4.1.4 มีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็น การให้ข้อมูลข่าวสารด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน สถาบันต่างๆ ของชุมชน เช่น สถาบันทางศาสนา สถาบันครอบครัว เป็นต้น

4.1.5 จัดให้มีกองทุนส่งเสริมการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นการระดมทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน เพื่อมาสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งอาจขอรับการอุดหนุนจากงบประมาณต่างๆ ของหน่วยงานดังนี้

- การสมทบหรือการอุดหนุนงบประมาณกองทุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- การสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐบาล
- การสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรภาครัฐอื่น
- การสนับสนุนงบประมาณจากภาคเอกชน องค์กรการกุศล มูลนิธิ หรือ มีผู้อุทิศให้

4.1.6 จัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในท้องถิ่นและชุมชน เกี่ยวกับการดำเนินงานทิศทางและแนวทางการปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งจะก่อให้เกิดความร่วมมือและการสนับสนุนจากชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ปกครองของเด็กเล็กที่เข้ามามีบทบาท และมีส่วนร่วมสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4.1.7 จัดให้มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในลักษณะไตรภาคี 3 ฝ่ายจากภาครัฐส่วนต่างๆ คือ ภาคประชาชน หรือผู้แทนในชุมชนในท้องถิ่น หน่วยงานผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาการ และผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

บริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

ผู้วิจัยจะขอนำบริบทของ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยางอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์มากล่าวโดยสังเขปดังนี้ (องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง. 2554 : 5-12)

ที่ตั้ง

ตำบลบ้านยางตั้งอยู่ทางทิศเหนือของจังหวัดบุรีรัมย์ ห่างจากจังหวัดบุรีรัมย์ 5 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่เขตการปกครองข้างเคียง

ทิศเหนือ ติดกับพื้นที่ ตำบลบัวทอง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

ทิศใต้ ติดกับพื้นที่ ตำบลอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

ทิศตะวันออก ติดกับพื้นที่ โกลกเหล็ก อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

ทิศตะวันตก ติดกับพื้นที่ ตำบลชุมเห็ด อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

ห้องที่ตำบลบ้านยางประกอบด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตการปกครองอยู่ 19 แห่ง เป็น องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) จำนวน 1 แห่ง มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่อยู่ในตำบลบ้านยางทั้งหมด 1 แห่ง อยู่ติดกับองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลบ้านยาง ตั้งอยู่หมู่ที่ 4 บ้านยาง ตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ตัวอาคารอยู่บริเวณนอกหมู่บ้าน ติดกับองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง เป็นอาคารเอกเทศตะวันออกติดกับหนองน้ำสาธารณะทางทิศตะวันตกติดกับถนนสายบุรีรัมย์ – สตึก มีรั้วล้อมรอบ สภาพตัวอาคารเป็นอาคารชั้นเดียวมีห้องเรียนเป็น 4 ห้องแยกเด็กตามอายุ ก่อสร้างตั้งแต่ปี 2549 มีห้องน้ำ 3 ห้อง มีโต๊ะสำหรับเด็กนั่งรับประทานอาหารอยู่ด้านหลังตัวอาคาร ภายนอกมีบริเวณสนามกว้างและร่มรื่นพื้นสนามเป็นพื้นดินมีเครื่องเล่นสนามหลายอย่าง ปัจจุบันมีเด็กนักเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลบ้านยางจำนวน 167 คน มีผู้ดูแลเด็ก 4 คน

การคมนาคม/ขนส่ง

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง สามารถเดินทางติดต่อกับจังหวัดต่างๆ ที่อยู่ใกล้เคียงและติดต่อกันภายในจังหวัดบุรีรัมย์ได้สะดวกโดยทางรถยนต์ บุรีรัมย์ – สตึก

การประปา

เขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อยู่ในเขตบริการน้ำประปาของสำนักงานประปาส่วนภูมิภาคบุรีรัมย์

การไฟฟ้า

จากข้อมูลของสำนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งให้บริการ ไฟฟ้าในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาถึงการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ได้มีผู้สนใจศึกษาไว้พอสมควร ทั้งในรูปของการศึกษาประสิทธิผลในการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดการศึกษา ความพร้อมในการจัดการศึกษา ความสามารถในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพอสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

ลือชัย บุญคุ้ม (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องการจัดการศึกษาปฐมวัยขององค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดนครปฐม พบว่า สภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดนครปฐม อยู่ในระดับมากทุกเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคที่พบ คือด้านครูพี่เลี้ยง หรือครูผู้สอนขาดความรู้ ความเข้าใจเรื่องการจัดการศึกษาปฐมวัย ทั้งด้านหลักสูตรการจัดกิจกรรม การวัดและการประเมินพัฒนาการของเด็ก ยังไม่มีอาคารสถานที่ที่เป็นของตนเอง ขาดงบประมาณ

สื่ออุปกรณ์ และเครื่องเล่นสนามสำหรับเด็กอย่างเพียงพอ การประชาสัมพันธ์สื่อสารกับผู้ปกครองมีน้อยเกินไป ผู้ปกครองให้เวลาดูแล ช่วยเหลือส่งเสริมพัฒนาการเด็กน้อย สำหรับแนวทางแก้ไขมีข้อเสนอแนะ คือ ควรมีการพัฒนาครูพี่เลี้ยงหรือครูผู้สอน ด้วยการให้ศึกษาต่อการฝึกอบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน และการสนับสนุนเอกสารทางวิชาการ ควรจัดให้มีการนิเทศติดตามช่วยเหลือแนะนำ โดยศึกษานิเทศ หรือผู้มีประสบการณ์เฉพาะด้าน ควรจัดตั้งงบประมาณหรือประสานขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ ในการจัดหาอาคารสถานที่ สื่อ อุปกรณ์ เครื่องเล่นสนาม ให้เพียงพอ รวมทั้งสนับสนุนให้ผู้ปกครองได้มีโอกาสพบปะและรับรู้ข่าวสารข้อมูลในการศึกษา

อัครเดช วรหาญ (2548 : ออนไลน์) ได้ศึกษาความสามารถในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ความสามารถในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับสูง โดยมีความสามารถด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล และด้านงบประมาณในระดับปานกลาง โดยต่างคิดว่าเป็นหน้าที่ ที่สามารถปฏิบัติได้โดยผู้ได้จากผลการวิเคราะห์ด้านการบริหารจัดการ การบริหารงานทุกด้านอยู่ในระดับความสามารถสูง อันเป็นผลจากภารกิจนี้ได้รับการถ่ายโอนมาทั้งหมด ทั้งงาน คน และงบประมาณทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถวางแผนการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ตามความต้องการของท้องถิ่น

อรพิน กฤษณเกรียงไกร (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพัฒนาการเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมืองพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า ระดับการศึกษาของบิดามารดาและผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่อยู่ในระดับประถมศึกษา บิดามารดาเด็ก ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไปและเป็นเกษตรกร ผลการประเมินความเจริญเติบโตทางร่างกายและภาวะโภชนาการ พบว่าเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีส่วนสูงต่ออายุต่ำกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 31.0 มีน้ำหนักต่ออายุต่ำกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 20.4 มีปัญหาพัฒนาการรวมทุกด้านสงสัยว่าล่าช้า ร้อยละ 37.6 ทั้งนี้พบว่าความเจริญเติบโตทางร่างกายและภาวะโภชนาการที่ต่ำกว่าเกณฑ์ของเด็กสัมพันธ์กับพัฒนาการรวมทุกด้านที่ล่าช้าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.005 พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อเล็กและพัฒนาการด้านสติปัญญาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.005

บุษนา มิ่งเมือง (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองกุคต จังหวัดปทุมธานี พบว่า การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองกุคตในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 4 ด้านคือ ด้านการบริการอาหารสะอาดและปลอดภัยด้านบุคลากร ด้านส่งเสริมสุขภาพ และด้านสิ่งแวดล้อมสะอาด และปลอดภัย ส่วนด้านการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และด้านการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครอง และ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ควรสนับสนุนงบประมาณให้กับ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเพียงพอ

ปรีศนี เจริญใจ (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาคุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลเทพเสด็จ อำเภอคอยสะเกิด จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ประสิทธิภาพ ของการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลาง ความ คิดเห็นของกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภา คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พนักงานส่วนตำบล กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลเทพเสด็จ และ ประชาชนที่อยู่อาศัยในตำบลเทพเสด็จในฐานะผู้ปกครองนักเรียน มีความพึงพอใจในประสิทธิภาพ ของผู้เรียนในระดับปานกลาง แต่มีข้อเสนอแนะ ด้านบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควร ได้รับการ ส่งเสริมให้ศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีด้านการศึกษาทุกคน เพื่อให้เกิดการยอมรับให้คุณภาพของ ผู้สอน ควรนำระบบสารสนเทศมาใช้ในการเรียนการสอนและจัดทำระบบข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน ด้านผู้เรียนควรมีการเลือกสื่อและมีการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กเล็ก ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน

วารุณี ภาชนนท์ (2551 : 60) ได้ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการ ดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา พบว่า ในภาพรวมผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การ บริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่ใจ ซึ่งพบว่า ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย อยู่ใน ระดับน้อย และส่วนอื่นอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านบุคลากร และบริหารจัดการ ด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร และด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน เมื่อ พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบุคลากรและบริหารจัดการ ผู้ปกครองมีความพึงพอใจมากที่สุดที่ ผู้ดูแลเด็กมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก มีการดูแลเอาใจใส่อย่างทั่วถึง ด้านวิชาการและกิจกรรม หลักสูตร ผู้ปกครองมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ผู้ดูแลเด็กมีความพร้อมในการจัดการเรียน การสอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านการมีส่วน ร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน พบว่าผู้ปกครองมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง

วิรัตน์ ทองวิจิตร (2553 : บทคัดย่อ) เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการดำเนินงานศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นตามความต้องการของชุมชน ศึกษากรณีเฉพาะ เทศบาลตำบลเทพราช กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ผู้ปกครองในเขตเทศบาลตำบลเทพราชที่มี บุตรหลานอายุไม่เกิน 4 ปี จำนวน 136 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามมาตราส่วน ประเมินค่า สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และทดสอบรายคู่โดยวิธีเชฟเฟ่ ผลการวิจัยพบว่า 1. การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามความต้องการของชุมชน เทศบาลตำบลเทพราช โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับน้อย เรียงลำดับดังนี้ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน 2. การเปรียบเทียบการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามความต้องการของชุมชน เทศบาลตำบลเทพราช จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3. การเปรียบเทียบการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามความต้องการของชุมชน เทศบาลตำบลเทพราช จำแนกตามอาชีพ โดยรวมและรายด้าน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สายสมร ปากดี (2554 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองทุ่ม อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองทุ่ม อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากชุมชน เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กเล็กต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีเพศ ระดับการศึกษา อาชีพ และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แตกต่างกัน เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองทุ่ม

จากเอกสารงานวิจัยข้างต้นสรุปได้ว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีส่วนร่วมและมีความพร้อมในการจัดการศึกษาทุกระดับ การดำเนินงานศึกษานั้นจะต้องเป็นการจัดการศึกษาที่มีการคำนึงถึงเรื่องการศึกษาเป็นสำคัญ แนวทางการจัดการศึกษาท้องถิ่นให้เกิดประสิทธิภาพนั้นจะต้องประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานภาครัฐภาคเอกชน ท้องถิ่น รวมทั้งประชาชนในพื้นที่ โดยเฉพาะในเรื่องของการตรวจมาตรฐานการศึกษานั้นจะต้องให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพการเรียนการสอนที่สำคัญคือจะต้องมีการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น การจัดการศึกษานั้นควรมีงบประมาณ บุคลากร เครื่องมือ อุปกรณ์และเทคโนโลยี ที่ทันสมัย อย่างพอเพียง มีมาตรฐานในการบริหารงาน มีการวางแผนการดำเนินงานอย่างชัดเจน มีการติดต่อประสานงานอย่างเป็นระบบ และมีคุณภาพ ซึ่งจะส่งผลต่อความสามารถในการเรียนของเด็กต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ มีวิธีดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 172 คน ได้แก่
 - 1.1 ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 1 คน
 - 1.2 ผู้ดูแลเด็กในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 4 คน
 - 1.3 ผู้ปกครองในตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 167 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชากร

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง

โดยแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์ให้น้ำหนักคะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง ความคิดเห็นมากที่สุด
- 4 หมายถึง ความคิดเห็นมาก
- 3 หมายถึง ความคิดเห็นปานกลาง
- 2 หมายถึง ความคิดเห็นน้อย
- 1 หมายถึง ความคิดเห็นน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open – ended Form) เกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

2. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ในการศึกษาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

- 2.1 ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร และงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องต่างๆ ไป
- 2.2 นำข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้ามาสร้างแบบสอบถาม
- 2.3 นำแบบสอบถามเสนอคณะอาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา โครงสร้าง และภาษาเพื่อให้ได้ข้อคำถามที่ครอบคลุม
- 2.4 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยมีผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน คือ
 - 2.4.1 ดร. พดุงชาติ ยงค์ดี คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

2.4.2 ดร. กระพันธ์ ศรีงาน รองคณบดีฝ่ายวิจัยและพัฒนาคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

2.4.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นวมิตร ประชานันท์ รองคณบดีบัณฑิต
วิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

2.5 นำแบบสอบถามที่ได้จากการตรวจสอบแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญ มาปรับปรุงแก้ไข
และเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษา พิจารณาอีกครั้ง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

2.6 นำแบบสอบถาม ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวทอง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 30 คน
ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแล้วหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา
(Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9010 ซึ่งผ่าน
เกณฑ์สามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไปได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ส่งถึง ผู้บริหาร
องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อความอนุเคราะห์ใน
การเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่าง
2. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กเล็กและผู้ปกครองขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ด้วยตนเอง
3. ผลปรากฏว่าแบบสอบถามจำนวน 172 ฉบับ เก็บรวบรวมมาได้ 172 ฉบับ
คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ในการจัดกระทำข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. กรอกรหัสแบบสอบถาม
3. กำหนดตัวเลขแทนค่าข้อมูลในแบบสอบถามแต่ละข้อแล้วบันทึกข้อมูล
4. ประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) เสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวนร้อยละ
2. ศึกษาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของผู้บริหารผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และจัดอันดับ โดยแยกเป็นรายชื่อ รายด้าน และโดยภาพรวม
3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกัน แล้วแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย
4. เกณฑ์ในการแปลความหมายข้อมูล การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (Mean) ได้กำหนดขอบเขตค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 102)

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 – 5.00	มีการดำเนินงานในระดับ มากที่สุด
3.51 – 4.50	มีการดำเนินงานในระดับ มาก
2.51 – 3.50	มีการดำเนินงานในระดับ ปานกลาง
1.51 – 2.50	มีการดำเนินงานในระดับ น้อย
1.00 – 1.50	มีการดำเนินงานในระดับ น้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

2. สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

2.1 ร้อยละ (Percentage)

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

มหาวิทยาลัยราชภัฏบรไน
Buraimi Rajabhat University

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็ก และผู้ปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์ตามสถิติที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นสถิติพื้นฐาน เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สัญลักษณ์ดังนี้

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตาราง โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ระดับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของผู้บริหารผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ต่อไปนี้เป็นรายละเอียดของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามที่ผู้วิจัยได้แบ่งไว้ 3 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม แสดงในตาราง 1 ดังนี้

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ลักษณะตัวแปร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กลุ่มตัวอย่าง	172	100.00
1. เพศ		
1.1 ชาย	42	24.42
1.2 หญิง	130	75.58
2. อายุ		
2.1 18 – 29 ปี	38	22.09
2.2 30 – 39 ปี	55	31.98
2.3 40 – 49 ปี	49	28.49
2.4 50 – 59 ปี	11	6.40
2.5 60 ปีขึ้นไป	19	11.05
3. ระดับการศึกษา		
3.1 ประถมศึกษาและต่ำกว่า	32	18.60
3.2 มัธยมศึกษาตอนต้น	20	11.63
3.3 มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า	50	29.07
3.4 อนุปริญญา หรือเทียบเท่า	32	18.60
3.5 ปริญญาตรี หรือสูงกว่าปริญญาตรี	38	22.09
4. อาชีพ		
4.1 นายกองกิจการบริหารส่วนตำบล	1	0.58
4.2 ผู้ดูแลเด็กเล็ก	4	2.33
4.3 เกษตรกรรม	79	45.93
4.4 รับราชการ	19	11.05

ตาราง 4.1 (ต่อ)

ลักษณะตัวแปร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4.6 กำชาย	69	40.12

จากตาราง 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 172 คน เมื่อจำแนกตามเพศพบว่า เป็นชาย จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 24.42 เป็นหญิง 130 คน คิดเป็นร้อยละ 75.58

เมื่อจำแนกตามช่วงอายุ พบว่า ช่วงอายุ 30 – 39 ปี มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 31.98 รองลงมาได้แก่ ช่วงอายุ 40 – 49 ปี จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 28.49 ส่วนช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 11.05 ส่วนที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ 50 – 59 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 6.40

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา ปรากฏว่า ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 29.07 รองลงมาคือระดับปริญญาตรี หรือสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 22.09 ส่วนระดับการศึกษาที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 11.63

เมื่อจำแนกตามอาชีพ พบว่า เกษตรกรรม มีจำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 45.93 กำชายจำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 40.12 รับราชการ 19 คน คิดเป็นร้อยละ 11.05 ผู้ดูแลเด็กเล็ก จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.33 นายกองกิจการบริหารส่วนตำบล จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.58

ตอนที่ 2 การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ดังตาราง 2 – 6 ดังนี้

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมและรายด้าน

ข้อความ	ระดับการดำเนินงาน		
	\bar{X}	S.D	ความหมาย
การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก			
1. ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ	2.85	0.23	ปานกลาง
2. ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	2.45	0.22	น้อย
3. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	2.57	0.33	ปานกลาง
4. ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน	2.67	0.29	ปานกลาง
รวม	2.63	0.16	ปานกลาง

จากตาราง 2 พบว่า การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.63$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.45$) ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาค่าได้ดังนี้ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 2.85$) ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน ($\bar{X} = 2.67$) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ($\bar{X} = 2.57$) ส่วนด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ($\bar{X} = 2.45$) ตามลำดับ

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็น ของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ โดยภาพรวม และรายข้อ

ข้อความ	ระดับการดำเนินงาน		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก			
ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ			
1. ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญในการดำเนินงานด้านการให้การศึกษาและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างชัดเจน	2.89	0.71	ปานกลาง
2. ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีนโยบายและงบประมาณเพื่อการดำเนินงานที่ชัดเจนในการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพ	2.96	0.80	ปานกลาง
3. หัวหน้าศูนย์มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	2.63	0.68	ปานกลาง
4. ผู้ดูแลเด็กมีความรู้และความเข้าใจในหลักสูตรการจัดการศึกษาปฐมวัย	2.97	0.79	ปานกลาง
5. พัฒนาหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและผู้ดูแลเด็กให้เป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชน	3.10	0.76	ปานกลาง
6. ผู้ดูแลเด็กมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็ก	3.03	0.76	ปานกลาง
7. ผู้ดูแลเด็กมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.05	0.69	ปานกลาง
8. ผู้ดูแลเด็กมีแผนการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย	3.15	0.78	ปานกลาง
9. มีการอบรมผู้ดูแลเด็ก หรือศึกษาดูงานด้านปฐมวัย หรือส่งผู้ดูแลเด็กเข้ารับการอบรมเรื่องเด็กปฐมวัย เพื่อพัฒนาให้มีความรู้ ทักษะในการดูแลเด็กปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง	2.14	1.00	น้อย
10. ส่งเสริมพัฒนาผู้ดูแลเด็กให้เป็นผู้ที่มีคุณธรรมและจริยธรรม	2.98	0.81	ปานกลาง

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับการดำเนินงาน		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก			
11. สนับสนุนให้ผู้ดูแลเด็ก มีความสามารถในการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ	2.90	0.87	ปานกลาง
12. ส่งเสริมผู้ดูแลเด็กให้ได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถใน การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพ	2.82	0.84	ปานกลาง
13. มีบุคลากรเพียงพอสำหรับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	2.62	0.81	ปานกลาง
14. มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ดูแลเด็กได้รับการศึกษาที่ สูงขึ้น เพื่อพัฒนาตนเองและวิชาชีพ	2.71	0.84	ปานกลาง
15. ผู้ประกอบอาหารมีความรู้เรื่องโภชนาการและอาหารเป็น อย่างดี	2.82	0.85	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	2.85	0.23	ปานกลาง

จากตาราง 3 พบว่า การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองขององค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.85$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 9. อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.14$) นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 8. ผู้ดูแลเด็กมีแผนการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย ($\bar{X} = 3.15$) รองลงมาคือ ข้อ 5. พัฒนาหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและผู้ดูแลเด็กให้เป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชน ($\bar{X} = 3.10$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อ 9. มีการอบรมผู้ดูแลเด็ก หรือศึกษาดูงานด้านปฐมวัย หรือส่งผู้ดูแลเด็กเข้ารับการอบรมเรื่องเด็กปฐมวัย เพื่อพัฒนาให้มี ทักษะในการดูแลเด็กปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 2.14$)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อความ	ระดับการดำเนินงาน		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก			
ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย			
16. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอาคารที่เหมาะสมเพียงพอกับจำนวนเด็กเล็กและมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย	2.80	0.81	ปานกลาง
17. ใช้สอยในอาคารสะอาด ปลอดภัย และเพียงพอต่อการจัดกิจกรรมของเด็ก	2.87	0.83	ปานกลาง
18. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอุปกรณ์การเรียนการสอนเพียงพอกับจำนวนเด็กเล็กภายในศูนย์	2.71	0.81	ปานกลาง
19. ห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอ และอากาศถ่ายเทได้สะดวก	2.69	0.87	ปานกลาง
20. สนามเด็กเล่นมีความสะอาดพอดีกับจำนวนเด็กเล็กและปลอดภัยในการเล่น	2.17	0.98	น้อย
21. การจัดสภาพภายนอกห้องเรียน มีบริเวณเพียงพอสะอาด ร่มรื่น และปลอดภัย	2.83	0.79	ปานกลาง
22. อาหารและนมของ โรงเรียนสะอาดและถูกสุขลักษณะ	2.71	0.81	ปานกลาง
23. มีพื้นที่แยกเด็กป่วยเป็นสัดส่วน และมีอุปกรณ์ปฐมพยาบาล ตู้ยาเครื่องเวชภัณฑ์ที่จำเป็น	2.72	0.81	ปานกลาง
24. ห้องครัวแยกห่างจากพื้นที่สำหรับเด็ก มีเครื่องใช้ที่จำเป็น รวมทั้งที่ล้างและเก็บภาชนะเครื่องใช้ต่างๆ ที่ถูกสุขลักษณะ โดยเน้นเรื่องความสะอาด และความปลอดภัยเป็นหลัก	2.78	0.81	ปานกลาง
25. พื้นที่กำจัดสิ่งปฏิกูลมีจำนวนและขนาดเพียงพอ ถูกสุขลักษณะ และมีการกำจัดสิ่งปฏิกูลทุกวัน	2.54	0.83	ปานกลาง

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับการดำเนินงาน		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก			
26. ใช้วัสดุกันลื่นบริเวณห้องน้ำ – ห้องส้วม มีตู้หรือชั้นเก็บวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนรู้ที่แข็งแรง และไม่เป็นอันตรายต่อเด็ก	1.30	0.53	น้อยที่สุด
27. ติดตั้งระบบและอุปกรณ์ในการรักษาความปลอดภัยในอาคาร เช่น กล้องวงจรปิดระบบฟอกอากาศภายในตัวอาคาร	1.31	0.60	น้อยที่สุด
รวมเฉลี่ย	2.45	0.22	น้อย

จากตาราง 4 พบว่า การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของผู้บริหารผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.45$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 26. , 27. อยู่ในระดับน้อยที่สุด และข้อ 20. อยู่ในระดับน้อย นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 17. พื้นที่ใช้สอยในอาคารสะอาด ปลอดภัย และเพียงพอต่อการจัดกิจกรรมของเด็ก ($\bar{X} = 2.87$) รองลงมาคือข้อ 21. การจัดสภาพภายนอกห้องเรียน มีบริเวณเพียงพอสะอาด ร่มรื่น และปลอดภัย ($\bar{X} = 2.83$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อ 26. ใช้วัสดุกันลื่นบริเวณห้องน้ำ – ห้องส้วม มีตู้หรือชั้นเก็บวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนรู้ที่แข็งแรง และไม่เป็นอันตรายต่อเด็ก ($\bar{X} = 1.30$)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร โดยภาพรวม และรายข้อ

ข้อความ	ระดับการดำเนินงาน		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก			
ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร			
28. จัดทำหลักสูตรและแผนการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับสภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและท้องถิ่น	2.43	0.94	น้อย
29. จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมคุณลักษณะที่ดี และทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์	2.57	0.97	ปานกลาง
30. จัดประสบการณ์สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ เหมาะสมกับอายุ วุฒิภาวะ และระดับพัฒนาการ	2.64	0.95	ปานกลาง
31. จัดกิจกรรมประจำวันให้เด็กได้ใช้ความคิด ทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ โดยใช้เวลาดำเนินการไม่เกิน 20 นาที	2.63	0.96	ปานกลาง
32. จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ บรรยากาศอบอุ่น	2.43	0.90	น้อย
33. จัดกิจกรรมประจำวันทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนให้เด็กได้รับการพัฒนาทุกๆ ด้าน	2.79	0.92	ปานกลาง
34. สื่อการเรียนการสอน และวัสดุอุปกรณ์ ตรงกับหลักสูตรและเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน	2.47	0.94	น้อย
35. นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาใช้ในการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มสมรรถนะการแข่งขันในทุกระดับ	2.61	0.87	ปานกลาง
36. มีการส่งเสริมให้พ่อแม่ ผู้ปกครองทุกคนได้รับความรู้ในการอบรมเลี้ยงดูเด็กเล็กอย่างถูกต้อง เหมาะสมตามวัย	2.53	0.85	ปานกลาง

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับการดำเนินงาน		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก			
37. แจกผลการประเมินพัฒนาการความพร้อมของเด็กเป็นรายบุคคลให้ผู้ปกครองทราบ	2.64	0.86	ปานกลาง
รวมค่าเฉลี่ย	2.57	0.33	ปานกลาง

จากตาราง 5 พบว่า การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของผู้บริหารผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.57$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 28. , 32. , 34. อยู่ในระดับน้อย นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 33. จัดกิจกรรมประจำวันทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนให้เด็กได้รับการพัฒนาทุกๆด้าน ($\bar{X} = 2.79$) รองลงมาคือข้อ 30. จัดประสบการณ์สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ เหมาะสมกับอายุ วุฒิภาวะ และระดับพัฒนาการ ($\bar{X} = 2.64$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ข้อ 28. จัดทำหลักสูตรและแผนการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับสภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและท้องถิ่น และ ข้อ 32. จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ บรรยากาศอบอุ่น ($\bar{X} = 2.43$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็น ของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชนโดยภาพรวม และรายชื่อ

ข้อความ	ระดับการดำเนินงาน		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก			
ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน			
38. สนับสนุนให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นแหล่งเรียนรู้ต่อชุมชน	2.41	0.93	น้อย
39. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนในการประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัย เพื่อนำผลการประเมินไปปรับปรุง	2.63	0.95	ปานกลาง
40. การเปิดโอกาสให้ผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อแสดงความคิดเห็นต่อกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	2.95	0.94	ปานกลาง
41. จัดอบรมให้ความรู้แก่ผู้ปกครองและประชาชนในท้องถิ่น และชุมชนเกี่ยวกับการดำเนินงาน ทิศทาง และแนวทางการปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างสม่ำเสมอ	2.87	0.86	ปานกลาง
42. ผู้ปกครองและชุมชนให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น การบริจาคทรัพย์สิน วัสดุอุปกรณ์ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก	2.76	0.82	ปานกลาง
43. เปิดโอกาสให้สถาบันต่างๆ ของชุมชน เช่น สถาบันทางศาสนาสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานและให้คำปรึกษา	2.34	0.91	น้อย
44. การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และการให้ข้อมูลข่าวสาร	2.66	0.83	ปานกลาง

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับการดำเนินงาน		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก			
45. มีการประสานงานประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ประชาชนและหน่วยงานต่างๆ รับทราบหลายรูปแบบ เช่น จัดทำคู่มือ แผ่นพับ การออกเยี่ยมบ้านเด็ก	2.68	0.80	ปานกลาง
46. มีการจัดกิจกรรมการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อกระชับความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและชุมชนอย่างต่อเนื่อง	2.83	0.87	ปานกลาง
47. มีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน	2.65	0.87	ปานกลาง
รวมค่าเฉลี่ย	2.67	0.29	ปานกลาง

จากตาราง 6 พบว่า การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของผู้บริหารผู้ดูแลเด็ก และผู้ปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.67$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 38. , 43. อยู่ในระดับน้อย นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 40. การเปิดโอกาสให้ผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อแสดงความคิดเห็นต่อกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\bar{X} = 2.95$) รองลงมาคือ ข้อ 41. จัดอบรมให้ความรู้แก่ผู้ปกครองและประชาชนในท้องถิ่นและชุมชนเกี่ยวกับการดำเนินงานทิศทาง และแนวทางการปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 2.87$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ข้อ 43. เปิดโอกาสให้สถานบันต่างๆ ของชุมชน เช่น สถาบันทางศาสนาสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานและให้คำปรึกษา ($\bar{X} = 2.34$)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ปรากฏในตาราง 7 ดังนี้
 ตาราง 7 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ	จำนวน	ร้อยละ
1. ควรสนับสนุนงบประมาณให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเพียงพอ	32	41.56
2. ควรให้ผู้บริหารให้ความสนใจในศูนย์เด็กเล็กให้มากกว่านี้	20	25.97
3. ควรให้ผู้ดูแลเด็กไปศึกษาดูงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอื่นๆ	17	22.08
4. ควรจัดสื่อการเรียนให้ทันสมัยและเพียงพอ	8	10.39
รวม	77	100.00

จากตาราง 7 พบว่า ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ควรสนับสนุนงบประมาณให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 41.56 รองลงมา คือ ควรให้ผู้บริหารให้ความสนใจในศูนย์เด็กเล็กให้มากกว่านี้ คิดเป็นร้อยละ 25.97 และ ควรให้ผู้ดูแลเด็กไปศึกษาดูงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่อื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 22.08 ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งผู้วิจัยจะสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ
 - 5.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 5.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 172 คน ได้แก่

1.1.1 ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 1 คน

1.1.2 ผู้ดูแลเด็กในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 4 คน

1.1.3 ผู้ปกครองในตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์
จำนวน 167 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชากร

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่
ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสม
แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ ก่อนนำไปทดลองใช้กับผู้บริหารและ
ผู้ดูแลเด็กในตำบลบ้านยาง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 30 คน ซึ่งมีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่าง
เพื่อหาความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์ แอลฟา ตามวิธีของครอนบาค ผลปรากฏว่าได้ค่าความ
เชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.9010 ซึ่งผ่านเกณฑ์สามารถนำไปเก็บข้อมูลได้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอความร่วมมือจาก
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ขอหนังสือเพื่อขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม
ถึงผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อ
เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง แบบสอบถาม
จำนวน 172 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล
ด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทั่วไปทางสถิติ ดังนี้

4.1 ศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่หา
ร้อยละ

4.2 ศึกษาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเด็กตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็ก
และผู้ปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ วิเคราะห์
โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้วิธีวิเคราะห์เชิง
เนื้อหา โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกัน แล้วแจกแจงความถี่และหาร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็ก และผู้ปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองในเขตตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย อยู่ในระดับน้อย ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำได้ ดังนี้ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยตามลำดับ
2. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่นๆ ที่มีจำนวนมากที่สุดคือ ควรสนับสนุนงบประมาณให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเพียงพอ รองลงมาคือ ควรให้ผู้บริหารให้ความสนใจในศูนย์เด็กเล็กให้มากกว่านี้ และ ควรให้ผู้ดูแลเด็กไปศึกษาดูงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับศูนย์พัฒนาเด็กอื่นๆตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการศึกษาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็ก และผู้ปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้ง 4 ด้าน ทำให้ทราบถึงระดับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ และค้นพบประเด็นที่น่าสนใจ อันจะเป็นข้อมูลนำไปสู่การวางแผนปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในอนาคต ซึ่งผู้วิจัยนำเสนอการอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ใน 4 ด้าน คือ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรและด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องมาจากปัจจุบัน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมี

นโยบายในการจัดการศึกษาแก่เด็กก่อนวัยเรียนจึงได้ส่งเสริมให้ผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลได้รับการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและการบริหารการศึกษา ตลอดจนจัดสรรงบประมาณให้กับองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่วนใหญ่ได้ถ่ายโอนภารกิจให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้รับผิดชอบ การบริหารจัดการทุก ๆ ด้าน ทำให้การบริหารงานเกิดความคล่องตัวมากยิ่งขึ้น จากสาเหตุดังกล่าวจึงส่งผลให้ผู้บริหารกับผู้ดูแลเด็กขององค์การบริหารส่วนตำบลและผู้ปกครองที่นำบุตรหลานเข้ามาศึกษาแสดงความคิดเห็นต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรศนิ เจริญใจ (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาคุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลเทพเสด็จ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ซึ่ง พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุทธนา มิ่งเมือง (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองคูคต จังหวัดปทุมธานี พบว่า การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองคูคต โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการวิจัย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถอภิปรายได้ ดังนี้

2.1 ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ จากผลการวิจัย พบว่า การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของผู้บริหารผู้ดูแลเด็ก และผู้ปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ เนื่องมาจากการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลบ้านยางในปัจจุบันได้รับการส่งเสริมจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นให้ผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลได้รับการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และการบริหารการศึกษา เพื่อพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก ประกอบกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่วนใหญ่ได้ถ่ายโอนภารกิจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบ ทำให้การบริหารงานเกิดความคล่องตัวมากยิ่งขึ้นส่วนผู้ดูแลเด็กก็มีความรู้และมีประสบการณ์ ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุทธนา มิ่งเมือง (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลเมืองคูคต จังหวัดปทุมธานี พบว่า ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการอยู่ในระดับปานกลาง

2.2 ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย จากผลการวิจัย พบว่า การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของผู้บริหารผู้ดูแลเด็ก และผู้ปกครองของ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้ เนื่องจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลบ้านยางยังไม่มีอาคารสถานที่เป็นเอกเทศและแม้บางส่วน ที่รัฐบาลจัดสรรงบประมาณสำหรับสร้างอาคารสถานที่แล้ว แต่การจัดห้องเรียนยังไม่เป็นสัดส่วน พื้นที่ภายนอกอาคารยังอยู่ในระหว่างการปรับปรุงและตกแต่ง ทั้งสนามเด็กเล่น สนามหญ้า ต้นไม้ ไม้ดอกไม้ประดับที่จะทำให้เกิดความร่มรื่นยังมีไม่เพียงพอ ไม่มีรั้วรอบขอบชิด ซึ่งผลการวิจัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ วารุณี ภาชนนท์ (2551 : 60) ได้ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของผู้ปกครอง นักเรียนต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนในด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อม และ ความปลอดภัยอยู่ในระดับน้อย

2.3 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร จากผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของผู้บริหารผู้ดูแลเด็ก และผู้ปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบล บ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจาก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยางได้ปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้มี คุณภาพ ตามหลักสูตรและกิจกรรมที่กระทรวงศึกษาธิการและกรมส่งเสริมการปกครองส่วน ท้องถิ่นกำหนด มีการนิเทศงาน ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานทุกระยะ มีการจัดหาสื่อและ อุปกรณ์การสอนให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน อีกทั้งผู้ดูแลเด็กเล็กก็พยายามพัฒนาหาความรู้และ ประสบการณ์ เพื่อมาใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานมีการนำเอาเทคนิคและวิธีการใหม่ๆ มาใช้ในการ จัดกิจกรรม ประกอบกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีนโยบายส่งเสริมให้ผู้บริหารและผู้ดูแล เด็กได้ศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีในสาขาต่างๆ ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประศนี เจริญใจ (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาคุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นตำบลเทพเสด็จ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การพัฒนาคุณภาพศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กใน ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร มีการพัฒนาคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง

2.4 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน จากผลวิจัยพบว่า การดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของผู้บริหารผู้ดูแลเด็ก และผู้ปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ เนื่องจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยางได้เปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ ทำให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะจากผู้ปกครองเกี่ยวกับการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรศณี เจริญใจ (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาคุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลเทพเสด็จ อำเภอคอยสะแก จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การพัฒนาคุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ควรสนับสนุนงบประมาณให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเพียงพอ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับงบประมาณที่จำกัด จึงไม่ได้งบประมาณอย่างเพียงพอต่อการดำเนินงาน และผู้ดูแลเด็กไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ โดยตรงจะซื้อของใช้ที่จำเป็นสำหรับเด็กหรือจัดทำโครงการแต่ละครั้ง ต้องของบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ค่าใช้จ่ายในการอบรม ค่าบริหารจัดการศูนย์ ไม่ได้รับการจัดสรร ผู้ดูแลเด็กไม่มีโอกาสได้รับงบประมาณ และจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของเด็กโดยตรงเพราะงบประมาณเพื่อการบริหารจัดการดังกล่าว เป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่ง ที่จะสนับสนุนหรือเอื้อต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุทธนา มิ่งเมือง (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองคูคต จังหวัดปทุมธานีซึ่งพบว่า ข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ควรสนับสนุนงบประมาณให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเพียงพอ

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของผู้บริหารผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ได้แนวทางในการปรับปรุง พัฒนา เพื่อเกิดประโยชน์ในการดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพ ซึ่งมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

จากผลการศึกษาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของผู้บริหารผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ได้ข้อสรุปถึงการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้วิจัยจึง ได้มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของผู้บริหารผู้ดูแลเด็ก และผู้ปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนั้น ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้ที่เกี่ยวข้อง ต้องมีนโยบายและงบประมาณเพื่อการดำเนินงานที่ชัดเจนในการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพและควรมีการจัดอบรมผู้ดูแลเด็กหรือส่งผู้ดูแลเด็กเข้ารับการอบรมเรื่องเด็กปฐมวัย หรือศึกษาดูงานด้านปฐมวัย เพื่อพัฒนาให้มีความรู้ ทักษะ ในการดูแลเด็กปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรและการบริหารจัดการให้ดียิ่งขึ้นไป

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของผู้บริหารผู้ดูแลเด็ก และผู้ปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้ที่เกี่ยวข้อง จึงควรปรับปรุงศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ได้มาตรฐาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรปรับปรุงอาคารเรียน ห้องเรียนให้เพียงพอกับจำนวนเด็ก ควรมีที่พักสำหรับเด็กป่วยที่ล้างหน้า แปรงฟัน ที่อาบน้ำ ห้องสุขาเพียงพอ สะอาด และถูกสุขลักษณะตลอดจนควรกำหนดมาตรการรักษาความปลอดภัยให้ชัดเจน เพื่อเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉิน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

2.1 ควรศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองและประชาชนต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์และในพื้นที่อื่นๆ

2.2 ควรศึกษาการดำเนินงานในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ และในพื้นที่อื่น ๆ

2.3 ควรศึกษาการดำเนินการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง ในระยะยาว เพื่อติดตามความก้าวหน้าที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพต่อไป

มหาวิทยาลัยสุโขทัย
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2549) แผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่น ระยะ 3 ปี (2549 – 2551).

สืบค้นเมื่อ 18 พฤษภาคม 2555, จาก <http://www.thailocaladmin.go.th>.

----- (2550) มาตรฐานการจัดการศึกษาท้องถิ่น. สืบค้นเมื่อ 18 พฤษภาคม 2555, จาก

http://www.thailocaladmin.go.th/work/e_book/eb1/std21055.html.

----- (ม.ป.ป.). มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น.

กรมอนามัย. (2547). คู่มือการดำเนินงานโครงการศูนย์เด็กเล็กนอกระบบ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์

องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

กรมการปกครอง (2545). คู่มือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. สืบค้นเมื่อ 1

สิงหาคม 2555. จาก <http://www.thailocaladmin.go.th>.

โกวิท พวงงาม. (2544). การปกครองท้องถิ่นไทย หลักการ และมติใหม่ในอนาคต. กรุงเทพฯ :

บพิธการพิมพ์.

----- (2545). การปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : วิญญูชน.

----- (2552). การปกครองส่วนท้องถิ่นไทย หลักการและมติใหม่ในอนาคต.

พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : วิญญูชน.

คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบล. (2547, 1 กรกฎาคม). ประกาศคณะกรรมการกลาง

พนักงานส่วนตำบลเรื่อง มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับพนักงานจ้าง. สืบค้นเมื่อ 27

พฤษภาคม 2555, จาก <http://lawlocal.tongthin.com/page65.php>.

จุไรศรี วงศ์บุญชา. (2548). ความพร้อมของเทศบาลเมืองพะเยาในการรับการถ่ายโอน การจัดการ

การศึกษา. การค้นคว้าแบบอิสระ รม.ม (รัฐประศาสนศาสตร์). เชียงใหม่ :

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ถวัลย์รัฐ วรเทพพิพิพจน์. (2540). กำหนดและวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ. กรุงเทพฯ : เสมาธรรม.

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

เบญจา แสงมณี. (2542). การจัดการศูนย์และโรงเรียนปฐมวัยศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 3. นนทบุรี :

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

- ปรีศนี เจริญใจ. (2551). การพัฒนาคุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำบลเทพเสด็จ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ ปร.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- “แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551.” (2551, 22 กุมภาพันธ์). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 125 ตอนพิเศษ 40 ง.
- “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.” (2542, 19 สิงหาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 116 ตอน 74 ก. หน้า 3.
- “พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจฯ พุทธศักราช 2542.” (2541, 17 พฤศจิกายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 116 ก ตอนที่ 114.
- ยุทธนา มิ่งเมือง. (2549). การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองคูคต จังหวัดปทุมธานี. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- รศคณธ์ รัตนเสริมพงษ์. (2546). เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารท้องถิ่น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : น้ำกั้ง.
- ถ้อยชัย บุญคุ้ม. (2546). การจัดการศึกษาปฐมวัยขององค์กรบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัด นครปฐม. ภาคนิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- วารุณี ภาชนนท์. (2551). ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ใจ จังหวัดพะเยา. การศึกษาอิสระ กศ.ม. (วิชาการบริหารการศึกษา). เชียงราย : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2546). การบริหารเมืองหลวงและการบริหารท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : โอ.เอส. พรินติ้งเฮาส์.
- วุฒิชัย แก่น โมก. (2553). ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- วิรัตน์ ทองวิจิตร. (2553). ศึกษาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามความต้องการของชุมชน. สารนิพนธ์ กศ.ม. (วิชาการบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สถาบันพระปกเกล้า. (2548). การปกครองท้องถิ่นไทย. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2554

จาก [http:// www.kpilearning.com/e_learnibg/lms/e_learning](http://www.kpilearning.com/e_learnibg/lms/e_learning);

สายสมร ปากดี. (2554). การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองทุ่ม อำเภอลำดวน จังหวัดหนองคาย. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปร.ม.

(รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2549). แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550 – 2554 . กรุงเทพฯ : สืบค้นเมื่อ 18 พฤษภาคม 2555, จาก <http://www.nesdb.go.th/Default.aspx?tabid=139>.

สำนักบริหารการปกครองท้องถิ่น. (2549, 4 พฤษภาคม). ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องการ กำหนดเขตอำเภอในท้องที่จังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เล่ม 8/9 ศรีสะเกษ และสุรินทร์. สืบค้นเมื่อ 27 พฤษภาคม 2555, <http://www.dopa.go.th>.

สำนักงานประสานและพัฒนากิจการศึกษาท้องถิ่น. (2547). คู่มือศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัด องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น. สืบค้นเมื่อ 18 พฤษภาคม 2555, จาก http://www.thailocaladmin.go.th/work/e_book/eb6/eb6_3/eb6_3.htm.

สำนักบริหารงานศึกษาท้องถิ่น. (2545). คู่มือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น. สืบค้นเมื่อ 18 พฤษภาคม 2555, จาก http://www.thailocaladmin.go.th/work/e_book/eb6/eb6_3/eb6_3.htm.

สุวภัทร สุกันธา.(2546). การประเมินผลการปฏิบัติการเพื่อการปฏิรูปการศึกษาแบบมุ่งเน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ : กรณีศึกษาโรงเรียนอนุบาลเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ ปร.ม (รัฐประศาสนศาสตร์). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อรพิน กฤษณเกรียงไกร. (2549). บทบาทของครอบครัวและศูนย์เด็กเล็กต่อการพัฒนาการเด็กปฐมวัย กรณีศึกษาตำบลท่าโพธิ์. วิทยานิพนธ์ ปร.ม. (รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อัศวเดช วรหาญ. (2548). ความสามารถในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ ปร.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง. (2554). แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2555 – 2557). บุรีรัมย์ : องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง.

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๖ ๑๗๘

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๗ มีนาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.ผดุงชาติ ยังกดี

ด้วย นายเกรียงไกร ปลื้มกมล นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง การดำเนินงานศูนย์
พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง โดยมี รองศาสตราจารย์ ประชัน คະเนวัน เป็นที่ปรึกษา
การค้นคว้าอิสระ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ
และประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการ
ทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๕๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๖ ๑๗๘

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๗ มีนาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.กระพัน ศรีงาน

ด้วย นายเกรียงไกร ปลื้มกมล นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง การดำเนินงานศูนย์
พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง โดยมี รองศาสตราจารย์ประชัน คณะวัน เป็นที่ปรึกษา
การค้นคว้าอิสระ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ
และประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการ
ทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ สะอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๕๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๑๗๘

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๗ มีนาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นวมินทร์ ประชานันท์

ด้วย นายเกรียงไกร ปลื้มกมล นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง การดำเนินงานศูนย์
พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง โดยมี รองศาสตราจารย์ประชัน คะเนวัน เป็นที่ปรึกษา
การค้นคว้าอิสระ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ
และประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการ
ทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือวิจัย

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๒๗๘

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๖ พฤษภาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขออนุญาตเคราะห้ทดลองเครื่องมือในการวิจัย

เรียน นายกองค้การบริหารส่วนตำบลบัวทอง

ด้วย นายเกรียงไกร ปล้้มกมล นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและการค้นคว้าอิสระ เรื่อง การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง โดยมี รองศาสตราจารย์ประจัน คะเนวัน เป็นที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ในกรนี้้นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงเพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นายเกรียงไกร ปล้้มกมล ใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างสำหรับ กำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๒๗๙

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๓ พฤษภาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน นายกองค้การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง

ด้วย นายเกรียงไกร ปลื้มกมล นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง โดยการนี้ นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษาเข้าเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

3.	หัวหน้าศูนย์มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....
4.	ผู้ดูแลเด็กมีความรู้และความเข้าใจในหลักสูตรการจัดการศึกษาปฐมวัย.....
5.	พัฒนาหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและผู้ดูแลเด็กให้เป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชน.....
6.	ผู้ดูแลเด็กมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กเล็ก.....
7.	ผู้ดูแลเด็กมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....
8.	ผู้ดูแลเด็กมีแผนการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย..

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
 Buriram Rajabhat University

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของผู้บริหารผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองของ
องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

แบบสอบถามชุดนี้ใช้ในการศึกษาวิจัยตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชา
รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของผู้บริหารผู้ดูแลเด็ก และ
ผู้ปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็น
ของผู้บริหารผู้ดูแลเด็ก และผู้ปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ขอความกรุณาจากท่านได้ตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง
อย่างครบถ้วนสมบูรณ์และขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าคำตอบที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. อายุ

() 18 – 29 ปี

() 30 – 39 ปี

() 40 – 49 ปี

() 50 – 59 ปี

() 60 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

() ประถมศึกษาและต่ำกว่า

() มัธยมศึกษาตอนต้น

() มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า

() อนุปริญญา หรือเทียบเท่า

()ปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี

ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	การดำเนินงาน					
9.	มีการอบรมผู้ดูแลเด็ก หรือศึกษาคูงานด้านปฐมวัย หรือส่งผู้ดูแลเด็กเข้ารับการอบรมเรื่องเด็กปฐมวัย เพื่อพัฒนาให้มีความรู้ ทักษะในการดูแลเด็กปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง.....
10.	ส่งเสริมพัฒนาผู้ดูแลเด็กให้เป็นผู้ที่มีคุณธรรมและจริยธรรม.....
11.	สนับสนุนให้ผู้ดูแลเด็ก มีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....
12.	ส่งเสริมผู้ดูแลเด็กให้ได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพ.....
13.	มีบุคลากรเพียงพอสำหรับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....
14.	มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ดูแลเด็กได้รับการศึกษาที่สูงขึ้น เพื่อพัฒนาตนเองและวิชาชีพ.....
15.	ผู้ประกอบการมีความรู้เรื่องโภชนาการและอาหารเป็นอย่างดี.....
	ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย					
16.	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอาคารที่เหมาะสมเพียงพอกับจำนวนเด็กเล็กและมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย.....
17.	พื้นที่ใช้สอยในอาคารสะอาด ปลอดภัย และเพียงพอต่อการจัดกิจกรรมของเด็ก...
18.	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอุปกรณ์การเรียนการสอนเพียงพอกับจำนวนเด็กเล็กภายในศูนย์.....
19.	ห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอ และอากาศถ่ายเทได้สะดวก
20.	สนามเด็กเล่นมีความสะอาดพอดีกับจำนวนเด็กเล็กและปลอดภัยในการเล่น.....
21.	การจัดสภาพภายนอกห้องเรียน มีบริเวณเพียงพอสะอาด ร่มรื่น และปลอดภัย.....
22.	อาหารและนมของ โรงเรียนสะอาดและถูกสุขลักษณะ.....
23.	มีพื้นที่แยกเด็กป่วยเป็นสัดส่วน และมีอุปกรณ์ปฐมพยาบาล ตู้ยาเครื่องเวชภัณฑ์ที่จำเป็น.....
24.	ห้องครัวแยกห่างจากพื้นที่สำหรับเด็ก มีเครื่องใช้ที่จำเป็นรวมทั้งที่ล้างและเก็บภาชนะเครื่องใช้ต่างๆ ที่ถูกสุขลักษณะ โดยเน้นเรื่องความสะอาด และความปลอดภัยเป็นหลัก.....
25.	พื้นที่กำจัดสิ่งปฏิกูลมีจำนวนและขนาดเพียงพอ ถูกสุขลักษณะ และมีการกำจัดสิ่งปฏิกูลทุกวัน.....

ร.น.	ข้อความ การดำเนินงาน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
26.	ใช้วัสดุกันลื่นบริเวณห้องน้ำ – ห้องส้วม มีคู่มือหรือชั้นเก็บวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนรู้ที่แข็งแรง และไม่เป็นอันตรายต่อเด็ก.....
27.	ติดตั้งระบบและอุปกรณ์ในการรักษาความปลอดภัยในอาคาร เช่น กล้องวงจรปิด ระบบฟอกอากาศภายในตัวอาคาร.....
ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร						
28.	จัดทำหลักสูตรและแผนการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับสภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและท้องถิ่น.....
29.	จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมคุณลักษณะที่ดี และทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์..
30.	จัดประสบการณ์สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ เหมาะสมกับอายุ วุฒิภาวะ และระดับพัฒนาการ.....
31.	จัดกิจกรรมประจำวันให้เด็กได้ใช้ความคิด ทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ โดยใช้เวลาต่อเนื่องไม่เกิน 20 นาที.....
32.	จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ บรรยากาศอบอุ่น.....
33.	จัดกิจกรรมประจำวันทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนให้เด็กได้รับการพัฒนาทุกๆ ด้าน.....
34.	สื่อการเรียนการสอน และวัสดุอุปกรณ์ ตรงกับหลักสูตรและเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน.....
35.	นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา มาใช้ในการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มสมรรถนะการแข่งขันในทุกระดับ.....
36.	มีการส่งเสริมให้พ่อแม่ ผู้ปกครองทุกคนได้รับความรู้ในการอบรมเลี้ยงดูเด็กเล็กอย่างถูกต้อง เหมาะสมตามวัย.....
37.	แจ้งผลการประเมินพัฒนาการความพร้อมของเด็กเป็นรายบุคคลให้ผู้ปกครองทราบ.....

ร.ด.	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	การดำเนินงาน	5	4	3	2	1
	ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน					
38.	สนับสนุนให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นแหล่งเรียนรู้ต่อชุมชน.....
39.	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนในการประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัย เพื่อนำผลการประเมิน ไปปรับปรุง.....
40.	การเปิด โอกาสให้ผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการประชุม เพื่อแสดงความคิดเห็นต่อกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....
41.	จัดอบรมให้ความรู้แก่ผู้ปกครองและประชาชนในท้องถิ่นและชุมชนเกี่ยวกับการดำเนินงาน ทิศทาง และแนวทางการปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างสม่ำเสมอ.....
42.	ผู้ปกครองและชุมชนให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น การบริจาคทรัพย์สิน วัสดุอุปกรณ์ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก.....
43.	เปิดโอกาสให้สถาบันต่างๆ ของชุมชน เช่น สถาบันทางศาสนาสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานและให้คำปรึกษา..
44.	การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เปิด โอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และการให้ข้อมูลข่าวสาร.....
45.	มีการประสานงานประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ประชาชนและหน่วยงานต่างๆ รับทราบหลายรูปแบบ เช่น จัดทำคู่มือ แผ่นพับ การออกเยี่ยมบ้านเด็กฯ.....
46.	มีการจัดกิจกรรมการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อกระชับความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและชุมชนอย่างต่อเนื่อง.....
47.	มีประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน.....

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

*** ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยในครั้งนี้***

นายเกรียงไกร ปลื้มกมล

นักศึกษาปริญญาโท สาขารัฐประศาสนศาสตร์ รุ่นที่ 12 หมู่ 1

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ภาคผนวก จ

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถาม

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
A1	54.5333	57.7747	.2104	.9008
A2	54.3000	54.9759	.4818	.8977
A3	54.4333	57.0126	.2413	.9007
A4	54.3333	55.9540	.3501	.8996
A5	54.3333	54.7126	.5491	.8968
A6	54.5333	57.7747	.2104	.9008
A7	54.3000	54.9759	.4818	.8977
A8	54.4333	57.0126	.2413	.9007
A9	54.3333	55.9540	.3501	.8996
A10	54.3333	54.7126	.5491	.8968
A11	54.5333	57.7747	.2104	.9008
A12	54.3000	54.9759	.4818	.8977
A13	54.4333	57.0126	.2413	.9007
A14	54.3333	55.9540	.3501	.8996
A15	54.3333	54.7126	.5491	.8968
B1	54.5333	57.7747	.2104	.9008
B2	54.3000	54.9759	.4818	.8977
B3	54.4333	57.0126	.2413	.9007
B4	54.3333	55.9540	.3501	.8996
B5	54.3333	54.7126	.5491	.8968
B6	54.5333	57.7747	.2104	.9008
B7	54.3000	54.9759	.4818	.8977
B8	54.4333	57.0126	.2413	.9007
B9	54.3333	55.9540	.3501	.8996
B10	54.3333	54.7126	.5491	.8968
B11	54.5333	57.7747	.2104	.9008
B12	54.3000	54.9759	.4818	.8977
C1	54.4333	57.0126	.2413	.9007
C2	54.3333	55.9540	.3501	.8996
C3	54.3333	54.7126	.5491	.8968
C4	54.5333	57.7747	.2104	.9008
C5	54.3000	54.9759	.4818	.8977
C6	54.4333	57.0126	.2413	.9007
C7	54.3333	55.9540	.3501	.8996
C8	54.3333	54.7126	.5491	.8968
C9	54.5333	57.7747	.2104	.9008
C10	54.3000	54.9759	.4818	.8977

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
D1	54.4333	57.0126	.2413	.9007
D2	54.3333	55.9540	.3501	.8996
D3	54.3333	54.7126	.5491	.8968
D4	54.3333	55.9540	.3501	.8996
D5	54.3333	54.7126	.5491	.8968
D6	54.5333	57.7747	.2104	.9008
D7	54.3000	54.9759	.4818	.8977
D8	54.4333	57.0126	.2413	.9007
D9	54.3333	55.9540	.3501	.8996
D10	54.3333	54.7126	.5491	.8968

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0 N of Items = 47

Alpha = .9010

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นายเกรียงไกร ปลื้มกมล
วันเดือนปีเกิด	22 มีนาคม 2530
สถานที่เกิด	อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	222/1 ถนนนิवास ตำบลในเมือง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ รหัสไปรษณีย์ 31000 โทรศัพท์ 084-5899802
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2548 มัธยมศึกษาตอนต้น ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2550 มัธยมศึกษาตอนปลาย ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2553 ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาการพัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2555 รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.) สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์